Las na zawsze

RAPORT WPŁYWU 2026

SPIS TREŚCI

0. LIST PREZESKI 3

1. FUNDACJA LAS NA ZAWSZE 5

1.1. O FUNDACJI 5

NASZA MISJA I CEL 6

DWA KIERUNKI NASZYCH DZIAŁAŃ 7

1.2. HISTORIA FUNDACJI 8

FUNDACJA W LICZBACH 12

1.3. LUDZIE FUNDACJI 13

ZGROMADZENIE FUNDATORÓW 14

ZESPÓŁ 16

WARTOŚCI 18

2. SPOSÓB DZIAŁANIA 19

JAK ZAPEWNIAMY TRWAŁOŚĆ LASÓW NA ZAWSZE? 20

2.1. SADZIMY NOWE LASY NA ZAWSZE 21

JAK WYBIERAMY DZIAŁKI? 22

JAK PRZYGOTOWUJEMY SIĘ DO SADZENIA? 23

CO SADZIMY W LASACH NA ZAWSZE I DLACZEGO? 24

JAK SADZIMY? 29

CO DZIEJE SIĘ PO POSADZENIU? 30

JAK MIERZYMY ROZWÓJ NOWO TWORZONYCH LASÓW NA ZAWSZE? 31

2.2. CHRONIMY ISTNIEJĄCE LASY 42

JAKIE LASY CHRONIMY? 43

JAK KUPUJEMY LAS? 44

JAK OPIEKUJEMY SIĘ CHRONIONYMI LASAMI? 45

POZNAJEMY LAS RAZEM 44

JAK MIERZYMY POTENCJAŁ BIORÓŻNORODNOŚCI CHRONIONYCH LASÓW? 47

WYBRANE LASY NA ZAWSZE OBJĘTE OCHRONĄ 55

2.3. SKALA NASZYCH DZIAŁAŃ 64

3. WSPÓŁPRACA Z BIZNESEM 66

3.1. WYBRANE PRZYKŁADY WSPÓŁPRACY 70

3.2. PARTNERZY Z NAJWIĘKSZĄ POWIERZCHNIĄ POSADZONYCH LASÓW NA ZAWSZE 78

4. FINANSE FUNDACJI 81

5. PLANY NA PRZYSZŁOŚĆ 89

las na zawsze

SŁOWO WSTĘPU

Nasza misja udaje się właśnie dlatego, że połączyliśmy siły organizacji pozarządowej, biznesu, świata nauki i lokalnych społeczności.

Gdy w maju 2025 roku obejmowałam stanowisko Prezeski Fundacji Las Na Zawsze, zastałam organizację z ogromnym dorobkiem, opartą na bezkompromisowej wizji i ugruntowanych zasadach ochrony przyrody, które nadali jej fundatorzy i zespół. Moim zadaniem stało się wzięcie odpowiedzialności za ten fundament i nadanie mu nowej dynamiki.

Ten raport to podsumowanie siedmiu lat naszej działalności. Siedmiu lat, które udowadniają jedną, kluczową rzecz: ludzie i firmy potrzebują poczucia realnej sprawczości. Chcą wiedzieć, że ich zaangażowanie ma sens, a efekty nie znikną za kilka lat.

Pokazujemy tu liczby, które mówią same za siebie – ponad 286 hektarów bezpiecznych ekosystemów, setki tysięcy posadzonych drzew i wsparcie ponad 190 partnerów biznesowych, którzy zdecydowali się zainwestować w trwałą zmianę.

Ale ten raport pokazuje też coś znacznie ważniejszego: siłę współpracy. Nasza misja udaje się właśnie dlatego, że połączyliśmy siły organizacji pozarządowej, biznesu, świata nauki i lokalnych społeczności. Mamy ogromne szczęście trafiać na partnerów, którzy rozumieją ten poziom dojrzałości. Firmy, z którymi współpracujemy, nie szukają szybkich, wizerunkowych skrótów. Szukają długotrwałych efektów, najwyższej jakości metodologii i gwarancji, że ich zaangażowanie buduje wartość na dekady.

Ostatni rok to dla nas wyraźny zwrot w stronę nauki i jeszcze lepszego poznania naszych lasów. Weszliśmy we współpracę z SGGW, by uczynić nasze lasy terenami doświadczalnymi. Wraz z ekspertami wdrożyliśmy pierwsze w historii fundacji pomiary Potencjału Bioróżnorodności w lasach dojrzałych oraz zdefiniowaliśmy Wskaźnik Rozwoju Ekosystemów Leśnych. Chcemy operować na twardych danych i pokazywać, jak w czasie kształtują się realne procesy lasotwórcze.

Jesteśmy tu po to, by łączyć biznesową sprawczość i twardą egzekucję z cichą pracą Natury, która – jeśli dać jej czas i bezpieczną przestrzeń – robi resztę najlepiej.

Oddajemy w Wasze ręce ten raport z poczuciem dumy z drogi, którą Fundacja przebyła, i z pełną gotowością na to, co przed nami.

Dziękuję każdemu partnerowi, inwestorowi, wolontariuszowi i członkowi zespołu, bez których te 286 hektarów pozostałoby jedynie marzeniem rozpisanym na tablicy.

Zapraszam do lektury i do wspólnego budowania przestrzeni dla dzikiej przyrody.

> ***Jesteśmy tu po to, by łączyć biznesową sprawczość i twardą egzekucję z cichą pracą Natury, która – jeśli dać jej czas i bezpieczną przestrzeń – robi resztę najlepiej.***

ZUZANNA GUTKOWSKA,
PREZESKA LAS NA ZAWSZE

1 FUNDACJA LAS NA ZAWSZE

1.1. O FUNDACJI

Fundacja Las Na Zawsze powstała w 2019 roku, aby chronić i odbudowywać bioróżnorodne lasy w Polsce oraz zapewniać im trwałe warunki do rozwoju. Sadzimy nowe lasy i obejmujemy ochroną istniejące ekosystemy leśne. W obu przypadkach punktem odniesienia są dla nas naturalne procesy i długoterminowa perspektywa.

Wszystkie lasy tworzone i chronione przez Fundację nazywamy Lasami Na Zawsze. [1]Od 2019 roku posadziliśmy lub objęliśmy ochroną ponad 286 ha takich terenów.

Nie prowadzimy na nich gospodarki leśnej nastawionej na pozyskanie drewna – zależy nam na tym, aby drzewa mogły dojrzewać i naturalnie się starzeć, martwe drewno pozostawało częścią ekosystemu, a kolejne gatunki znajdowały odpowiednie dla siebie siedliska.

[1]Poszczególne Lasy Na Zawsze mogą dodatkowo otrzymywać własne nazwy związane np. z miejscem, w którym się znajdują, lub Partnerem zaangażowanym w ich powstanie albo ochronę.

NASZA MISJA I CEL

Naszą misją jest ochrona i odbudowa bioróżnorodnych lasów, które wspierają życie ludzi i przyrody – dziś i w przyszłości. Długoterminowym celem Fundacji jest utworzenie co najmniej jednego Lasu Na Zawsze w każdym powiecie w Polsce do 2035 roku.

Las Na Zawsze jest nie tylko nazwą, ale przede wszystkim zobowiązaniem dotyczącym sposobu, w jaki tworzymy i chronimy lasy. Dlatego kupujemy grunty, aby pozostawały własnością Fundacji, i zabezpieczamy je rozwiązaniami organizacyjnymi, prawnymi i finansowymi służącymi ich długoterminowej ochronie.

Na terenach Lasów Na Zawsze nie prowadzimy gospodarki leśnej nastawionej na pozyskanie drewna. Naszym celem jest zapewnienie ekosystemom możliwości rozwoju, dojrzewania i naturalnego starzenia się oraz stworzenie warunków do zachodzenia procesów przyrodniczych przy możliwie ograniczonej ingerencji człowieka.

Pozostawienie przestrzeni naturze nie oznacza jednak jej zamknięcia dla ludzi. Lasy Na Zawsze są miejscami odsuniętymi od intensywnej działalności człowieka, ale jednocześnie pozostają przestrzenią, w której możemy być częścią przyrody, obserwować ją, poznawać i doświadczać zachodzących w niej zmian.

Zależy nam na tym, aby obecność człowieka nie zakłócała naturalnych procesów, lecz pozwalała budować bliższą i bardziej świadomą relację z naturą.

Dlatego nasze lasy pozostają otwarte dla osób, które chcą spacerować, odpoczywać i poznawać przyrodę z poszanowaniem charakteru danego miejsca.

Poprzez sadzenia, spacery przyrodnicze, wizyty w chronionych lasach i inne działania edukacyjne tworzymy okazję do bezpośredniego kontaktu z naturą i lepszego rozumienia funkcjonowania ekosystemów leśnych.

Regulamin lasow

DWA KIERUNKI NASZYCH DZIAŁAŃ

Naszą misję realizujemy na dwa uzupełniające się sposoby:

SADZIMY NOWE LASY

Tworzymy młode, bioróżnorodne lasy z wykorzystaniem rodzimych gatunków drzew liściastych oraz krzewów, inicjując procesy prowadzące do powstawania złożonych ekosystemów leśnych. Nasza ingerencja koncentruje się przede wszystkim na początkowym etapie – tworzymy warunki, które w kolejnych latach pozwalają lasom rozwijać się w możliwie naturalnym rytmie.

CHRONIMY ISTNIEJĄCE LASY

Obejmujemy ochroną istniejące, dojrzałe ekosystemy leśne i włączamy je do tworzonej przez nas Połączonej Puszczy Polskiej. Zachowanie takich obszarów pozwala chronić istniejące siedliska oraz związane z nimi gatunki i naturalne procesy ekologiczne. Martwe i powalone drzewa pozostają elementem ekosystemu, zapewniając siedliska i źródło pożywienia dla wielu organizmów.

1.2. HISTORIA FUNDACJI

Siedem lat działalności Fundacji to czas intensywnego rozwoju. Od pierwszych działań i pierwszego Lasu Na Zawsze po coraz większą skalę sadzenia i ochrony lasów, rozwój zespołu, współpracy z Partnerami oraz własnych metod pomiaru efektów naszych działań.

Każdy kolejny rok przynosi nowe doświadczenia, projekty i kierunki rozwoju, które stopniowo kształtowały sposób, w jaki działamy dzisiaj.

1.2. HISTORIA FUNDACJI

2019 0,97 HA

Maj 2019

pierwsza myśl o Fundacji w głowach trójki założycieli: Karoliny, Michała i Pawła.

19 września 2019

założenie Fundacji.

Listopad 2019

powstaje pierwszy Las Na Zawsze o powierzchni 9700 m².

2020 6,91 HA

Luty 2020

zatrudnienie pierwszych pracowników.

2021 30,1 HA

Maj 2021

stworzenie projektu ustawy o OSChP.

Sierpień 2021

Lidia Jabłonowska-Luba dołącza do zarządu.

Grudzień 2021

powstaje Las Na Zawsze sp. z o.o.

Grudzień 2021

zaangażowanie w ochronę Lasu Na Zawsze w Wytrzyszczce.

2022 54,88 HA

Styczeń 2022

pierwszy spacer przyrodniczy z Dominikiem Taraską.

Wrzesień 2022

pierwszy ochroniony Las Na Zawsze w Malinówce (36 000 m²)

2023 50,51 HA

Marzec 2023

największe jednodniowe sadzenie: 4,5 ha i blisko 250 uczestników.

Wrzesień 2023

I edycja akcji Sójka.

2024 32,81 HA

Październik 2024

nagroda Herbapol Esencja Natury w kategorii Natura i zaangażowanie społeczne.

Listopad 2024

udział w Ogólnopolskiej Naradzie o Lasach.

Grudzień 2024

nawiązanie współpracy z SGGW.

2025 82,87 HA

Styczeń 2025

Tomasz Karwatka dołącza do Fundacji Las Na Zawsze.

Marzec 2025

pierwsze Sadzenie Przedsiębiorców.

Kwiecień 2025

wyróżnienie StartUp Pozytywnego Wpływu.

Maj 2025

start projektu Połączona Puszcza Polska.

Maj 2025

Zuzanna Gutkowska obejmuje funkcję Prezeski Fundacji.

Grudzień 2025

współpraca przy The 5. Live i pozyskanie środków na ochronę Lasu w Humniskach – największego zwartego lasu objętego dotąd ochroną przez Fundację.

2026 23,39 HA

Marzec 2026

dołączenie do Rewilding Europe i Global Rewilding Alliance.

FUNDACJA W LICZBACH

286+ HA

LASÓW NA ZAWSZE W POLSCE, W TYM:

194,40 HA
POSADZONYCH NOWYCH LASÓW

92,35 HA
OCHRONIONYCH DOJRZAŁYCH LASÓW

150+
LASÓW NA ZAWSZE W POLSCE

194+
PARTNERÓW BIZNESOWYCH LASU NA ZAWSZE

0.726
ŚREDNI WYNIK POTENCJAŁU BIORÓŻNORODNOŚCI W NASZYCH LASACH DOJRZAŁYCH (WSKAŹNIK 0–1)

36
DRZEW O WYMIARACH POMNIKOWYCH ODNALEZIONYCH W NASZYCH DOJRZAŁYCH LASACH

14
ZNALEZIONYCH GATUNKÓW ROŚLIN CHRONIONYCH

204 135
POSADZONYCH DRZEW I KRZEWÓW

300+
PRZEDSIĘBIORCÓW NA SADZENIACH

1.3. LUDZIE FUNDACJI

Za każdym Lasem Na Zawsze stoją ludzie – osoby, które łączy przekonanie, że ochrona przyrody wymaga długoterminowego zaangażowania, współpracy i odpowiedzialności. To właśnie ich wiedza, doświadczenie i codzienna praca pozwalają przekładać misję Fundacji na konkretne działania i budować jej wpływ.

Fundację tworzą osoby o różnorodnych doświadczeniach i kompetencjach – od ochrony przyrody i bioróżnorodności, przez zarządzanie organizacjami i rozwój biznesu, po komunikację, współpracę z partnerami i angażowanie społeczności.

Ta różnorodność pozwala patrzeć na ochronę lasów z wielu perspektyw i łączyć wiedzę przyrodniczą z umiejętnością budowania trwałych partnerstw oraz skutecznego rozwijania organizacji.
Kierunek rozwoju Fundacji wyznaczają Zgromadzenie Fundatorów oraz CEO, a za realizację jej działań odpowiada interdyscyplinarny zespół.

ZGROMADZENIE FUNDATORÓW

Karolina Bird-Wieteska

Przez lata związana z marketingiem i zarządzaniem zmianą w branżach FMCG i farmaceutycznej. Dziś łączy doświadczenie biznesowe z pracą rozwojową jako terapeutka psychosomatyczna, coach i trenerka biznesu. Las traktuje jako przestrzeń odbudowywania relacji człowieka z naturą.

Lidia Jabłonowska-Luba

Przez lata zarządzała największymi instytucjami finansowymi w Europie (m.in. Citi, mBank, Kredyt Bank, VeloBank), a dziś realizuje swoje marzenia: chroni i sadzi lasy. Współtwórczyni Projektu Busola – społeczności wspierającej młode kobiety.

Tomasz Karwatka

Przedsiębiorca, inwestor i fundator Fundacji Las Na Zawsze. Współtwórca m.in. Divante, Vue Storefront, Callstack i Open Loyalty, założyciel Tech To The Rescue oraz MD Fellowship. Obecnie rozwija Catch The Tornado i Open Mercato, wspierając przedsiębiorców technologicznych inwestycjami i wiedzą.

ZGROMADZENIE FUNDATORÓW

Paweł Krzemiński

Przez wiele lat związany z komunikacją, reklamą i marketingiem. W Fundacji zajmuje się m.in. wyszukiwaniem gruntów pod nowe i chronione Lasy Na Zawsze. Wierzy, że odbudowa relacji człowieka z naturą zaczyna się od bezpośredniego kontaktu z nią.

Michał Paca

Przedsiębiorca, ekspert gospodarki odpadami i fundator Fundacji Las Na Zawsze. Prezes Bioodpady.pl i Ziemia Polska, autor SortowniaOpinii.pl oraz fundator programu edukacyjnego School of Life. Od lat działa na styku biznesu, gospodarki obiegu zamkniętego i edukacji.

ZESPÓŁ

Zuzanna Gutkowska

CEO Fundacji

CEO Fundacji Las Na Zawsze i ekspertka w skalowaniu organizacji impaktowych z ponad 10-letnim doświadczeniem. Specjalizuje się w przekuwaniu odważnych idei w sprawne, międzynarodowe struktury.

Doświadczenie zdobywała m.in. jako szefowa biura Polskiej Organizacji Turystycznej w Pekinie oraz COO i Członkini Zarządu Tech To The Rescue.

Paweł Krzemiński

Dyrektor działu przyrodniczego

Jacek Wojtowicz

Koordynator ds. Ekosystemów Leśnych

Zofia Chrabąszcz

Specjalistka ds. Projektowania

Adam Paca

Tech Lead

Agata Gromadzińska

Finanse i procesy operacyjne

Mateusz Buczkowski

Marketing Manager

Oskar Kożuchowski

Business Development Manager

Ewa Chećko

Ekspertka i konsultantka przyrodnicza

Dominik Taraska

Ekspert i konsultant przyrodniczy

Szymon Jastrzębowski

Ekspert i konsultant przyrodniczy

ZESPÓŁ

To osoby, które tworzą Fundację obecnie, ale przez siedem lat jej działalności współtworzyło ją znacznie więcej ludzi. Każda z tych osób wniosła własną wiedzę, czas i doświadczenie. Ważną częścią naszej historii są również wolontariusze, eksperci i osoby wspierające nas pro bono – od doradztwa strategicznego i specjalistycznego, przez komunikację, dostępność, SEO i service design, po łączenie nas z kolejnymi osobami i organizacjami. W ciągu siedmiu lat w naszych spotkaniach leśnych – sadzeniach, spacerach edukacyjnych, celebracjach ochrony i innych wydarzeniach – uczestniczyło łącznie ponad 5000 osób.

WARTOŚCI, KTÓRE PRZEKŁADAMY NA DZIAŁANIE:

Wspólnym punktem odniesienia w codziennej pracy są nasze wartości: szacunek, odwaga, wytrwałość i współpraca.

SZACUNEK

- INKLUZYWNY JĘZYK
- SZANOWANIE WSZYSTKICH FORM ŻYCIA
- TRANSPARENTNOŚĆ

WYTRWAŁOŚĆ

- REALNE ZMIANY SĄ LEPSZE OD SZYBKICH EFEKTÓW
- NAUKA I ROZWÓJ SĄ LEPSZE NIŻ STAGNACJA
- KONSEKWENTNE DĄŻENIE DO CELÓW

WSPÓŁPRACA

- ŁĄCZENIE SEKTORÓW: SPOŁECZNEGO, BIZNESOWEGO, NAUKOWEGO, PUBLICZNEGO
- SZUKANIE POROZUMIENIA Z PARTNERAMI NAWET WTEDY, GDY MAMY INNE PUNKTY WYJŚCIA
- WSPÓLNE CELEBROWANIE SUKCESÓW, ALE I PRZYJMOWANIE TRUDNOŚCI

ODWAGA

- ODPOWIEDZIALNOŚĆ
- TRUDNE, ALE POTRZEBNE CELE I DZIAŁANIA, NAWET JEŚLI ZA NASZEGO ŻYCIA NIE ZOBACZYMY ICH EFEKTÓW
- REZYGNACJA Z PROJEKTÓW I WSPÓŁPRAC, KTÓRE SĄ ATRAKCYJNE, ALE NIE WSPIERAJĄ MISJI

2. SPOSÓB DZIAŁANIA

Sadzimy nowe lasy i chronimy istniejące ekosystemy. W obu modelach patrzymy na cały proces – od wyboru terenu, przez działania przyrodnicze, po późniejszą obserwację i długoterminową ochronę. Nie stosujemy jednego schematu dla wszystkich miejsc: sposób działania dostosowujemy do lokalnych warunków i procesów, które już w nich zachodzą.

JAK ZAPEWNIAMY TRWAŁOŚĆ LASÓW NA ZAWSZE?

„Na Zawsze" oznacza dla nas zobowiązanie, które nie kończy się wraz z zakupem ziemi, objęciem lasu ochroną czy posadzeniem drzew.

Fundacja pozostaje właścicielem gruntów i zabezpiecza ich przyszłość poprzez rozwiązania organizacyjne, prawne, finansowe i społeczne.

Statut Fundacji jednoznacznie zakłada niezbywanie i nieobciążanie należących do niej nieruchomości oraz ochronę terenów leśnych przed wycinką i wyrębem. Zmiana tych zasad wymaga jednomyślnej zgody wszystkich Fundatorów. Jednocześnie dopuszczamy wyłącznie działania wymagane prawem oraz niezbędne zabiegi służące ochronie przyrody, renaturalizacji i zwiększaniu bioróżnorodności ekosystemów.

Dodatkowym zabezpieczeniem są partnerskie zasady współpracy. W umowach darowizn celowych nie tylko precyzujemy przeznaczenie środków, ale bierzemy pełną odpowiedzialność prawno-finansową – włącznie ze zobowiązaniem do zwrotu 100% przekazanego kapitału z odsetkami, gdyby na danym terenie doszło do sprzedaży czy wycinki.

Nasze lasy nie są anonimowymi enklawami. Mają nazwy, są precyzyjnie oznaczone na mapach i w terenie oraz w pełni otwarte dla każdego. Zapraszamy naszych Partnerów, darczyńców i lokalne społeczności do ich regularnego odwiedzania i sprawdzania ich stanu na własne oczy – każdy z Was może być strażnikiem Lasów Na Zawsze.

Równolegle walczymy o trwałą zmianę systemową w Polsce: utworzenie nowej kategorii prawnej – Obszarów Społecznie Chronionej Przyrody (OSChP). Dążymy do tego, by zyskać dla naszych lasów najwyższą, państwową gwarancję nienaruszalności i wprowadzić standard, w którym prywatna ochrona przyrody jest trwale chroniona przez prawo.

2.1. SADZIMY NOWE LASY NA ZAWSZE

Samo posadzenie drzew nie jest dla nas celem. Sadzenie jest początkiem procesu, którego efektem ma być coraz bardziej złożony i samodzielny ekosystem leśny. Dlatego znaczenie ma dla nas nie tylko liczba sadzonek, ale cały proces – od wyboru działki po obserwowanie zmian zachodzących na niej w kolejnych latach.
To działanie ma dla nas również wymiar relacyjny.

Wspólna praca w terenie staje się przestrzenią do odbudowywania bezpośredniej więzi człowieka z naturą. Sadząc las, przestajemy być wyłącznie obserwatorami przyrody, a zaczynamy na nowo czuć się jej częścią i brać za nią długofalową odpowiedzialność.

JAK WYBIERAMY DZIAŁKI?

Nie każda działka jest dobrym miejscem na nowy Las Na Zawsze. Zanim zdecydujemy się na zakup terenu, przyglądamy się jego dotychczasowemu użytkowaniu, otoczeniu, kształtowi oraz procesom przyrodniczym, które już na nim zachodzą. Szukamy przede wszystkim miejsc, w których powstanie lasu może zwiększyć wartość przyrodniczą terenu i uzupełnić istniejące ekosystemy.

Najczęściej wybieramy grunty porolne o niskich klasach bonitacyjnych, odłogi, nieużytki oraz tereny przeznaczone pod zalesienie. Unikamy natomiast zalesiania wartościowych przyrodniczo łąk – nie chcemy tworzyć lasu kosztem siedliska, które już pełni ważne funkcje dla roślin, owadów i innych organizmów.

Duże znaczenie ma dla nas sąsiedztwo istniejących lasów. Takie położenie sprzyja naturalnemu przemieszczaniu się gatunków i stopniowemu zasiedlaniu nowego terenu przez organizmy związane z ekosystemami leśnymi.

Preferujemy również działki o zwartym kształcie, które pozwalają tworzyć większą i bardziej spójną przestrzeń dla przyrody, zamiast wąskich, silnie rozdrobnionych pasów terenu.

Szczególnie interesują nas miejsca, w których natura już rozpoczęła proces tworzenia lasu. Jeśli na działce rozwija się naturalna sukcesja, zachowujemy spontanicznie pojawiającą się roślinność i uwzględniamy ją w dalszych działaniach. Nie zaczynamy wtedy od zera – nasadzenia uzupełniają to, co już dzieje się na danym terenie.

Bierzemy pod uwagę również tereny po dawnych wyrębach i miejsca, w których wcześniejszy sposób użytkowania ograniczył różnorodność ekosystemu. W takich przypadkach chcemy stworzyć warunki, w których z czasem może rozwinąć się bardziej różnorodny i złożony las.

JAK PRZYGOTOWUJEMY SIĘ DO SADZENIA?

Po zakupie terenu poznajemy jego uwarunkowania i określamy, jakiego wsparcia rzeczywiście potrzebuje. Każde sadzenie poprzedzamy uproszczonym szkicem odnowienia, w którym uwzględniamy m.in. warunki siedliskowe,
Na tej podstawie określamy, gdzie i w jaki sposób będziemy sadzić oraz które fragmenty pozostawimy naturalnym procesom.
Unikamy orki i ograniczamy wykorzystanie ciężkiego sprzętu, aby możliwie dobrze zachować strukturę gleby i warunki życia obecnych w niej organizmów.

CO SADZIMY W LASACH NA ZAWSZE I DLACZEGO?

Dobór gatunków nie jest przypadkowy. Dostosowujemy go do siedliska i roli, jaką poszczególne drzewa i krzewy mogą pełnić w rozwijającym się ekosystemie.

Łączymy rodzime gatunki o różnych funkcjach, a jednocześnie pozostawiamy przestrzeń dla naturalnej sukcesji.

FUNKCJA	ROLA W EKOSYSTEMIE	PRZYKŁADOWE GATUNKI[2]
GATUNKI PIONIERSKIE		
	Szybko rosną i zasiedlają otwarte przestrzenie oraz wspierają pierwsze etapy rozwoju lasu, m.in. tworząc korzystniejszy mikroklimat i przygotowując siedlisko dla kolejnych pokoleń.	Brzoza brodawkowata (Betula pendula) Topola biała (Populus alba) Wierzba iwa (Salix caprea)

[2]Przedstawione gatunki mają charakter przykładowy. Ostateczny skład nasadzeń każdorazowo dostosowujemy do warunków konkretnego siedliska.

CO SADZIMY W LASACH NA ZAWSZE I DLACZEGO?

FUNKCJA	ROLA W EKOSYSTEMIE	PRZYKŁADOWE GATUNKI[2]
GATUNKI WSPIERAJĄCE GLEBĘ 	Wspierają procesy glebowe, w tym żyzność podłoża, m.in. poprzez produkcję materii organicznej, rozwój systemów korzeniowych oraz współpracę z mikroorganizmami glebowymi.	Grab pospolity (Carpinus betulus) Lipa drobnolistna (Tilia cordata) Brzoza brodawkowata (Betula pendula) Olsza czarna (Alnus glutinosa) Olsza szara (Alnus incana Moench) Klon polny (Acer campestre) Leszczyna pospolita (Corylus avellana)
GATUNKI BIOCENOTYCZNE 	Wspierają różnorodność biologiczną, dostarczając pokarmu i schronienia m.in. ptakom, owadom i innym zwierzętom dzięki obfitemu kwitnieniu i owocowaniu.	Grusza dzika (Pyrus pyraster) Czereśnia ptasia (Prunus avium) Jarząb pospolity (Sorbus aucuparia) Dzika jabłoń (Malus sylvestris)

[2]Przedstawione gatunki mają charakter przykładowy. Ostateczny skład nasadzeń każdorazowo dostosowujemy do warunków konkretnego siedliska.

CO SADZIMY W LASACH NA ZAWSZE I DLACZEGO?

FUNKCJA	ROLA W EKOSYSTEMIE	PRZYKŁADOWE GATUNKI[2]
GATUNKI KONSTRUKTYWNE I KLIMAKSOWE	Tworzą docelową strukturę lasu i jego trwały szkielet. Są dobierane odpowiednio do lokalnych warunków siedliskowych.	Dąb bezszypułkowy (Quercus petraea) Dąb szypułkowy (Quercus robur) Buk zwyczajny (Fagus sylvatica) Klon pospolity (Acer platanoides) Klon jawor (Acer pseudoplatanus) Jesion wyniosły (Fraxinus excelsior) Wiąz szypułkowy (Ulmus laevis) Grab pospolity (Carpinus betulus) Lipa drobnolistna (Tilia cordata)

[2]Przedstawione gatunki mają charakter przykładowy. Ostateczny skład nasadzeń każdorazowo dostosowujemy do warunków konkretnego siedliska.

CO SADZIMY W LASACH NA ZAWSZE I DLACZEGO?

FUNKCJA	ROLA W EKOSYSTEMIE	PRZYKŁADOWE GATUNKI[2]
KRZEWY		
	Tworzą naturalne strefy ochronne i schronienia, ograniczają wpływ wiatru i przesuszanie oraz zwiększają złożoność struktury ekosystemu. Dają ptakom bezpieczne miejsca lęgowe oraz bogatą bazę pokarmową, osłaniają młode drzewka przed zgryzaniem	Tarnina (Prunus spinosa) Głóg jednoszyjkowy (Crataegus monogyna) Dzika róża (Rosa canina) Berberys (Berberis vulgaris) Dereń świdwa (Cornus sanguinea) Kalina koralowa (Viburnum opulus) Czeremcha zwyczajna (Prunus padus) Kruszyna pospolita (Frangula alnus) Trzmielina zwyczajna (Euonymus europaeus) Bez czarny (Sambucus nigra)
		

[2]Przedstawione gatunki mają charakter przykładowy. Ostateczny skład nasadzeń każdorazowo dostosowujemy do warunków konkretnego siedliska.

CO SADZIMY W LASACH NA ZAWSZE I DLACZEGO?

FUNKCJA	ROLA W EKOSYSTEMIE	PRZYKŁADOWE GATUNKI[2]
NATURALNA SUKCESJA	Pozostawiamy przestrzeń dla gatunków pojawiających się samoistnie i pozwalamy naturze współtworzyć przyszły ekosystem.	samosiewy, siew brzozy, platformy z żołędziami rozsiewanymi przez sójki oraz inne rozwiązania wspierające naturalny proces sukcesji

[2]Przedstawione gatunki mają charakter przykładowy. Ostateczny skład nasadzeń każdorazowo dostosowujemy do warunków konkretnego siedliska.

JAK SADZIMY?

Każdy teren jest inny, dlatego sposób sadzenia dostosowujemy do jego lokalnych warunków. Przed rozpoczęciem prac przygotowujemy uproszczony szkic odnowienia, uwzględniający m.in. właściwości gleby, ukształtowanie terenu, sąsiedztwo oraz występujące mikrosiedliska.

Kierujemy się zasadą „minimum ingerencji, maksimum wsparcia". Nie orzemy terenu i ograniczamy wykorzystanie ciężkiego sprzętu. Sadzimy rodzime gatunki drzew i krzewów odpowiednie dla danego siedliska, dbając o ich różnorodność. Tam, gdzie naturalna sukcesja już się rozpoczęła, pozostawiamy jej przestrzeń, a nasadzenia traktujemy jako uzupełnienie zachodzących procesów.

Sadzimy ręcznie, wczesną wiosną (marzec – kwiecień) oraz późną jesienią (październik–listopad), dostosowując termin do warunków pogodowych i siedliskowych. Osoby uczestniczące w sadzeniu przygotowujemy do prawidłowego wykonywania nasadzeń, a nasz zespół koordynuje i nadzoruje przebieg prac.

CO DZIEJE SIĘ PO POSADZENIU?

Posadzenie drzew nie kończy naszej pracy. Pozostajemy odpowiedzialni za teren i obserwujemy, jak rozwija się tworzony przez nas ekosystem.

Regularnie wracamy do Lasów Na Zawsze i monitorujemy ich rozwój. W zależności od potrzeb podejmujemy działania wspierające – m.in. usuwamy gatunki inwazyjne, zabezpieczamy młode drzewa i oceniamy efekty wykonanych nasadzeń.

JAK MIERZYMY ROZWÓJ NOWO TWORZONYCH LASÓW NA ZAWSZE?

Las to nie tylko zbiór drzew. To złożony system wzajemnych zależności pomiędzy roślinami, zwierzętami, grzybami, mikroorganizmami, glebą i zachodzącymi między nimi procesami. Dlatego oceniając efekty naszych działań, nie chcemy ograniczać się do liczby posadzonych sadzonek czy powierzchni objętej nasadzeniami.

Chcemy wiedzieć, czy na terenach, które oddaliśmy naturze, rzeczywiście rozwijają się procesy prowadzące do powstania samodzielnego i zróżnicowanego ekosystemu leśnego.
Do ich obserwacji wykorzystujemy Wskaźnik Rozwoju Ekosystemówu Leśnychego.

WSKAŹNIK ROZWOJU EKOSYSTEMÓW LEŚNYCH

Wskaźnik pozwala nam w uporządkowany sposób oceniać przebieg procesów lasotwórczych w nowo tworzonych Lasach Na Zawsze. Nie koncentrujemy się w nim na pojedynczym parametrze.

Wskaźnik służy jakościowej ocenie przebiegu procesów prowadzących do ukształtowania samodzielnego ekosystemu leśnego.

Uwzględnia szereg cech opisujących przebieg procesu lasotwórczego, w tym strukturę młodego pokolenia gatunków drzewiastych, spontaniczną sukcesję, różnorodność gatunkową oraz obecność gatunków biocenotycznych.

Wskaźnik ma charakter ekspercki i opiera się na jakościowej ocenie całej powierzchni przez przeszkolonego obserwatora.

W RAMACH WSKAŹNIKA ANALIZUJEMY 6 ELEMENTÓW:

1. ZRÓŻNICOWANIE PIONOWE MŁODEGO POKOLENIA DRZEW

Sprawdzamy, czy na badanym terenie występują drzewa i krzewy na różnych etapach wzrostu. Uwzględniamy trzy klasy wysokościowe: nalot poniżej 0,5 m, niski podrost od 0,5 do 1,5 m oraz wysoki podrost powyżej 1,5 m.

Obecność różnych klas wysokościowych pozwala nam obserwować ciągłość i potencjał odnowieniowy, dynamikę i przeżywalność siewek, czy poziom presji ze strony roślinożerców.

2. ZRÓŻNICOWANIE PRZESTRZENNE

Las nie powinien być jednorodną powierzchnią szczelnie wypełnioną drzewami. Dlatego analizujemy również występowanie luk – fragmentów terenu o niewielkim pokryciu roślinnością drzewiastą.

Takie zróżnicowanie tworzy odmienne warunki świetlne i siedliskowe, zwiększając przestrzenną różnorodność rozwijającego się ekosystemu. W naszej metodologii optimum przypada na sytuację, w której luki zajmują od 10 do 20% ocenianej powierzchni.

3. RÓŻNORODNOŚĆ RODZIMYCH DRZEW I KRZEWÓW

Oceniamy bogactwo gatunkowe młodego pokolenia rodzimych drzew i krzewów. Większa różnorodność gatunkowa oznacza bardziej złożoną strukturę ekosystemu i może zwiększać jego zdolność do reagowania na zmieniające się warunki środowiskowe, w tym skutki zmiany klimatu czy występowanie czynników chorobotwórczych.

4. NATURALNA SUKCESJA

Sprawdzamy, czy poza roślinami wprowadzonymi przez nas na terenie Lasu Na Zawsze spontanicznie pojawiają się rodzime gatunki drzew i krzewów.

To szczególnie ważny element naszej oceny. Jednym z celów naszego sposobu działania jest zainicjowanie procesu, który z czasem będzie w coraz większym stopniu przebiegał samodzielnie. Naturalne pojawianie się kolejnego pokolenia roślin jest jednym z sygnałów, że taki proces zachodzi.

5. GATUNKI STANOWIĄCE BAZĘ POKARMOWĄ DLA ZWIERZĄT

Oceniamy obecność rodzimych drzew i krzewów o mięsistych owocach, takich jak m.in. jarząb pospolity, głóg, tarnina, dzika róża, bez czarny, kalina czy rodzime dzikie drzewa owocowe.

Ich obecność zwiększa dostępność pokarmu dla zwierząt, a jednocześnie może wspierać dalszy rozwój roślinności. Zwierzęta uczestniczą bowiem w przenoszeniu nasion i owoców, wspierając naturalne zasiedlanie terenu przez kolejne gatunki.

6. OBECNOŚĆ INWAZYJNYCH GATUNKÓW OBCYCH

Jako element negatywnie wpływający na ocenę uwzględniamy występowanie inwazyjnych gatunków obcych, które mogą ograniczać rozwój rodzimej roślinności i zakłócać przebieg naturalnej sukcesji.
Obserwujemy zarówno gatunki drzewiaste, m.in. czeremchę amerykańską, robinię akacjową, dąb czerwony czy klon jesionolistny, jak i gatunki zielne, np. nawłoć kanadyjską czy niecierpek drobnokwiatowy.

KIEDY ZACZYNAMY MIERZYĆ?

Wskaźnik Rozwoju Ekosystemu Leśnego zdefiniowaliśmy w 2026 roku. Zdecydowaliśmy, że pierwszą ocenę będziemy przeprowadzać w odstępach trzyletnich, zaczynając po dwóch okresach letnich od sadzenia pierwszych roślin.

Pierwsze lata traktujemy jako okres, w którym sadzonki adaptują się do warunków siedliskowych, a na terenie stopniowo rozwijają się procesy naturalnej sukcesji. Nie wszystkie posadzone drzewa i krzewy przetrwają ten etap, co jest naturalnym elementem rozwoju młodego ekosystemu. Dopiero po upływie około dwóch lat możemy bardziej miarodajnie ocenić kierunek zachodzących zmian – nie tylko przez pryzmat przeżywalności posadzonych roślin, ale przede wszystkim rozwoju całego ekosystemu.

Docelowo Wskaźnikiem będziemy obejmować wszystkie tworzone przez nas Lasy Na Zawsze, które osiągnęły wiek umożliwiający przeprowadzenie pierwszej oceny.

PIERWSZE WYNIKI POMIARÓW

110 HA

Nasze lasy znajdują się w różnych częściach Polski, a praca badawcza w terenie jest procesem rozłożonym w czasie. Do września 2026 roku oceniliśmy łącznie ponad 110 ha nowych ekosystemów.

70%

co stanowi ponad 70% wszystkich naszych lasów – pozostałe działki czekają na realizację kolejnych wizyt terenowych.

PIERWSZE ZEBRANE DANE SĄ BARDZO OBIECUJĄCE:

1,81

Średni wynik Wskaźnika Rozwoju Ekosystemów Leśnych dla nowo tworzonych terenów wynosi 1,81 (w skali, gdzie przedział 1,75–2,49 oznacza ocenę bardzo dobrą). Świadczy to o tym, że proces lasotwórczy przebiega prawidłowo, a na badanych powierzchniach stopniowo i stabilnie wykształca się złożona struktura leśna.

Jednocześnie należy zwrócić uwagę na różnicę pomiędzy lasami sadzonymi na gruntach typowo leśnych a tymi, które tworzymy na dawnych terenach rolnych:

ŚREDNI WSKAŹNIK ROZWOJU NA GRUNTACH LEŚNYCH WYNOSI

2,15

Proces formowania się ekosystemu zachodzi tu sprawnie i dynamicznie.
W grupie 20 najwyżej ocenionych działek aż 19 to grunty leśne

ŚREDNIA WARTOŚĆ WSKAŹNIKA NA GRUNTACH POROLNYCH

1,13

Wśród 20 działek z najniższymi wynikami znalazło się aż 16 z 21 wszystkich ocenianych gruntów porolnych

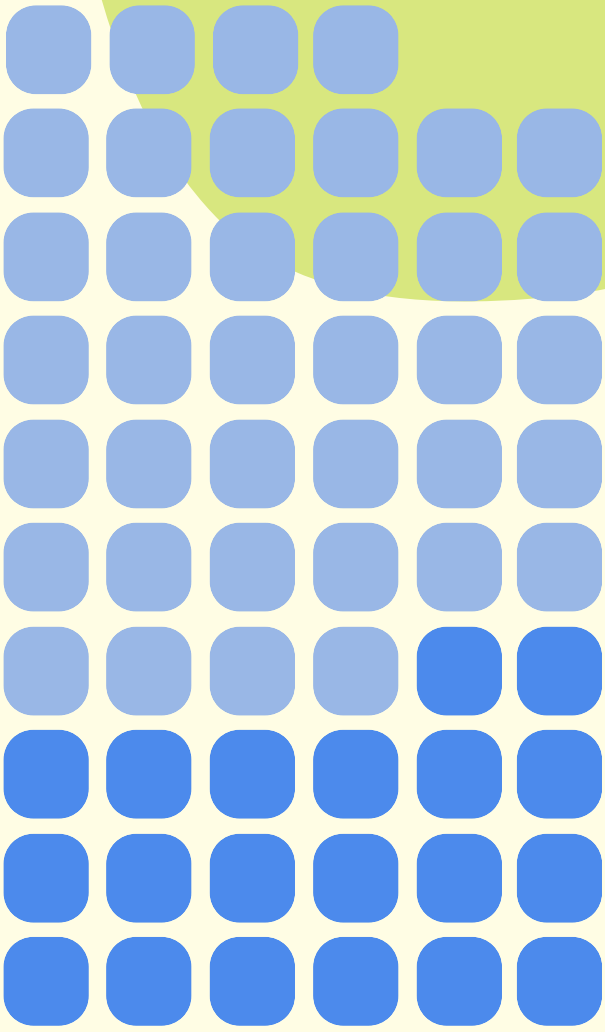

Wynik ten potwierdza, że choć proces powstawania lasu na gruntach porolnych również postępuje, jego tempo i rozwój są spowalniane przez czynniki siedliskowe.

20/58

POMIERZONYCH DO TEJ PORY LASÓW OSIĄGNĘŁO WYNIK MAKSYMALNY

2,5–3

Oznacza to że proces rozwoju lasu przebiega bardzo dobrze i sprzyja wykształceniu trwałego ekosystemu leśnego.

Analiza zebranego materiału badawczego dostarcza kluczowych informacji w kontekście zarządzania adaptacyjnego. Umożliwia ona wykazanie zależności pomiędzy wyjściowymi właściwościami siedliskowymi a tempem i kierunkiem procesów lasotwórczych, co pozwala na precyzyjne wyznaczenie obszarów wymagających czynnej ochrony lub wspomagania naturalnego odnowienia.

NAJWIĘKSZE POSADZONE LASY NA ZAWSZE

3,57 ha

LAS NA ZAWSZE RADIA 357

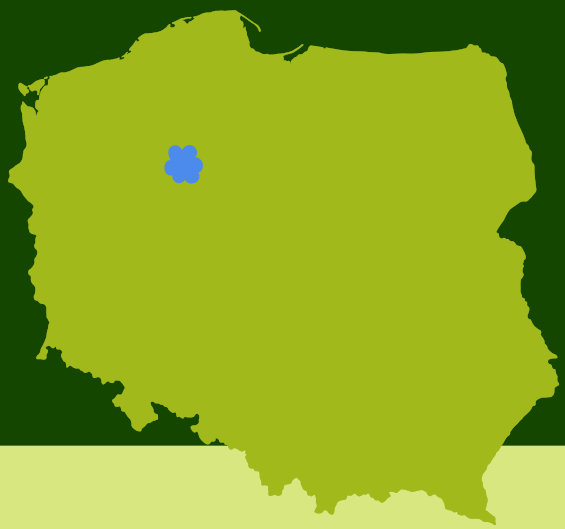
SUCHOWOLA

Las Na Zawsze Radia 357 powstał jesienią 2022 roku w okolicach Suchowoli w województwie podlaskim i zajmuje 3,57 ha. Teren po wcześniejszym wyrębie zachował młode drzewa i miejsca, w których rozpoczęła się już naturalna sukcesja. Projekt nasadzeń został dostosowany do tych warunków – zachowaliśmy istniejącą roślinność, a nowe nasadzenia miały uzupełniać zachodzące procesy.

Posadziliśmy rodzime gatunki drzew i krzewów, m.in. dęby, lipy, graby, klony, wiązy oraz gatunki owocodajne. Większość sadzonek umieściliśmy w kilku ogrodzonych gniazdach, pozostawiając pozostałą przestrzeń dostępną dla przemieszczających się zwierząt. Las został posadzony 22 października 2022 roku wspólnie ze słuchaczami Radia 357.

NAJWIĘKSZE POSADZONE LASY NA ZAWSZE

3,42 ha

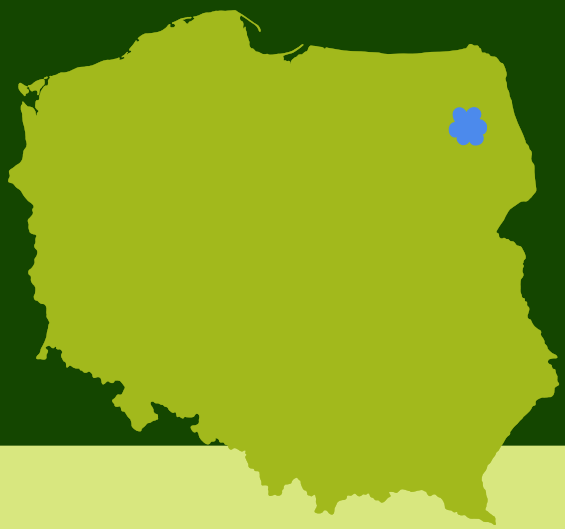
LAS NA ZAWSZE RADIA 357

SZAMOCIN

Las Na Zawsze Radia 357 w Szamocinie powstał wiosną 2023 roku w województwie wielkopolskim i zajmuje 3,42 ha. Tworzą go dwie działki o odmiennych warunkach – na jednej dominuje piaszczysta gleba, na drugiej naturalna sukcesja rozpoczęła się już wcześniej wraz z pojawieniem się brzóz i sosen. Uwzględniliśmy te różnice w sposobie prowadzenia nasadzeń, uzupełniając naturalne procesy rodzimymi gatunkami drzew i krzewów, m.in. dębami, grabami, lipami, klonami, wiązami oraz gatunkami owocodajnymi. Zamiast grodzić całe działki, zastosowaliśmy grodzenia gniazdowe, pozostawiając przestrzeń umożliwiającą swobodne przemieszczanie się zwierząt. Drzewa sadziliśmy w sposób nieregularny – zarówno wewnątrz zabezpieczonych gniazd, jak i poza nimi.

NAJWIĘKSZE POSADZONE LASY NA ZAWSZE

3,32 ha

LAS NA ZAWSZE ORANGE

KRAMKÓWKA

Las Na Zawsze Orange znajduje się w Kramkówce Dużej i zajmuje 3,32 ha z działki o łącznej powierzchni 5,34 ha. Kiedy poznaliśmy ten teren w grudniu 2021 roku, trwała tam wycinka lasu, którą udało się zatrzymać, zachowując część około 15-letnich drzew. Teren jest zróżnicowany, obejmuje zarówno piaszczyste pagórki, jak i podmokłe obniżenia, dlatego nasadzenia zostały dostosowane do lokalnych warunków. Na obszarze całkowicie pozbawionym drzew posadziliśmy różnorodne rodzime gatunki, m.in. dęby, buki, graby, lipy, klony oraz drzewa i krzewy owocodajne. Fragment ten został tymczasowo zabezpieczony siatką leśną, przy jednoczesnym pozostawieniu przestrzeni umożliwiającej przemieszczanie się zwierząt.

2.2. CHRONIMY ISTNIEJĄCE LASY

Od 2022 roku drugim filarem naszej działalności jest zakup i ochrona istniejących ekosystemów leśnych. Dojrzałych lasów nie musimy tworzyć od początku – ich wartość przyrodnicza rozwijała się przez dziesięciolecia. Naszym zadaniem jest stworzyć warunki, aby mogła rozwijać się dalej.

Chroniąc takie tereny, zachowujemy miejsca życia wielu gatunków i naturalne procesy zachodzące pomiędzy drzewami, roślinami, grzybami, zwierzętami i organizmami glebowymi. Dojrzałe ekosystemy magazynują węgiel, uczestniczą w obiegu wody, wpływają na mikroklimat i świadczą inne usługi ekosystemowe.

Kupowane lasy włączamy do Połączonej Puszczy Polskiej — naszej ogólnopolskiej inicjatywy tworzenia sieci cennych przyrodniczo enklaw, które choć rozsiane po całym kraju, wspólnie tworzą trwałą tarczę dla zanikającej bioróżnorodności.

Każdy chroniony w ten sposób las staje się lokalną wyspą dzikości, w której natura może rozwijać się według własnych praw, bez presji gospodarczej.

JAKIE LASY CHRONIMY?

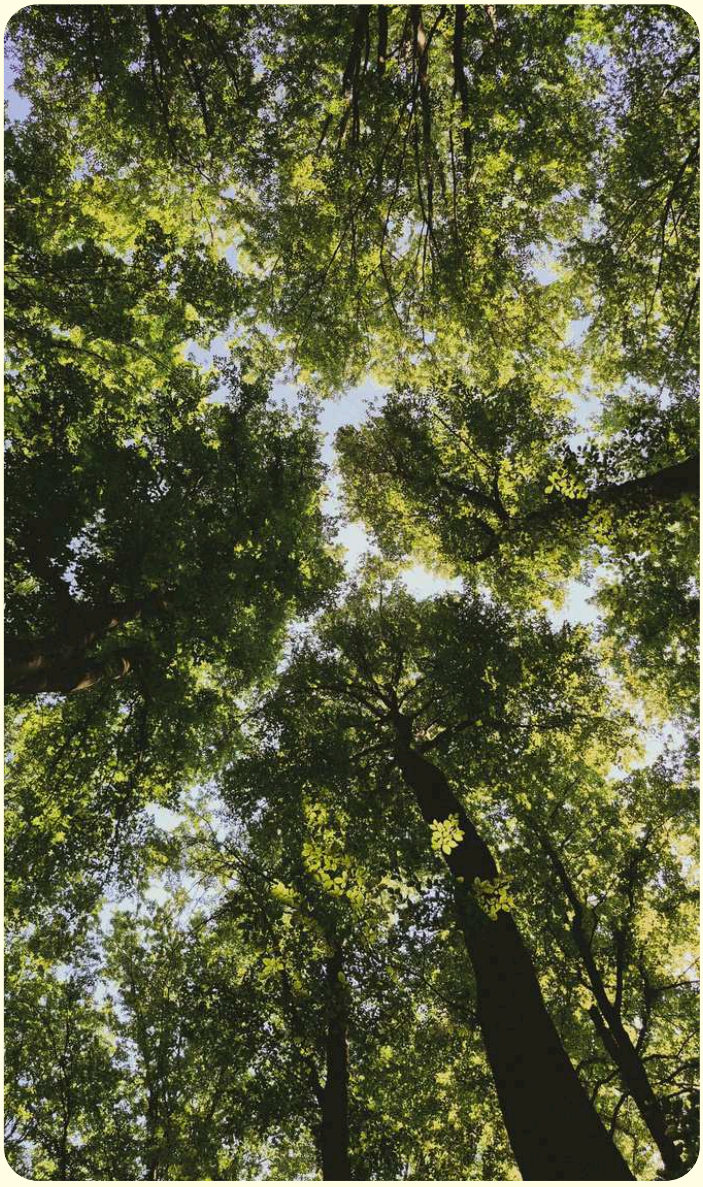
Szukamy przede wszystkim lasów, które mają już wysoką wartość przyrodniczą albo potencjał, aby tą wartość zwiększać. Szczególnie interesują nas starsze lasy, w których od wielu lat nie prowadzono intensywnej gospodarki leśnej, a naturalne procesy są już dobrze widoczne.

Zwracamy uwagę m.in. na wiek i strukturę drzewostanu, jego skład gatunkowy, obecność naturalnego odnowienia, martwego drewna oraz innych elementów tworzących warunki dla bytowania różnorodnych organizmów.

Ważne jest dla nas również położenie. Preferujemy tereny sąsiadujące z istniejącymi kompleksami leśnymi, ponieważ ich ochrona pozwala powiększać zwarte obszary przyrodnicze, ograniczać fragmentację siedlisk i wzmacniać ich ciągłość.

Nie ograniczamy się wyłącznie do najlepiej zachowanych lasów. Chronimy również lasy przekształcone w przeszłości przez człowieka, jeśli widzimy w nich potencjał do naturalnej regeneracji.

Mogą to być m.in. dawne lasy gospodarcze, drzewostany sosnowe stopniowo nabierające bardziej naturalnego charakteru czy tereny podmokłe, na których odtwarzają się procesy właściwe dla lokalnych ekosystemów.

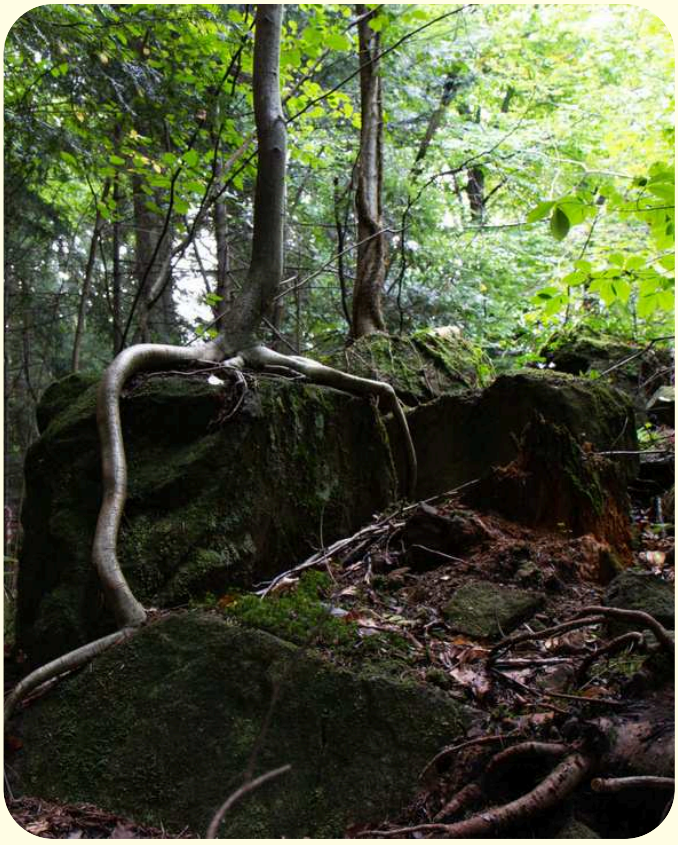
JAK KUPUJEMY LAS?

Zakup lasu to proces, który zaczyna się na długo przed podpisaniem aktu notarialnego. Wyszukujemy dostępne tereny, analizujemy ich położenie i podstawowe informacje, a następnie odwiedzamy najbardziej interesujące działki. Podczas wizji terenowej poznajemy las z bliska – przechodzimy przez jego obszar, przyglądamy się strukturze i składowi gatunkowemu oraz oceniamy jego stan, otoczenie i potencjalne zagrożenia.
Jeżeli zdecydujemy, że chcemy objąć dany las ochroną, rozpoczynamy rozmowy z właścicielem i przygotowanie do transakcji.

Zakup gruntów leśnych wymaga zgromadzenia odpowiedniej dokumentacji i przejścia określonych procedur, dlatego od znalezienia lasu do jego nabycia może minąć kilka miesięcy.

Po spełnieniu wszystkich formalności Fundacja staje się właścicielem terenu, dzięki czemu możemy zapewnić mu długoterminową ochronę i wyłączyć go z gospodarki nastawionej na pozyskanie drewna.

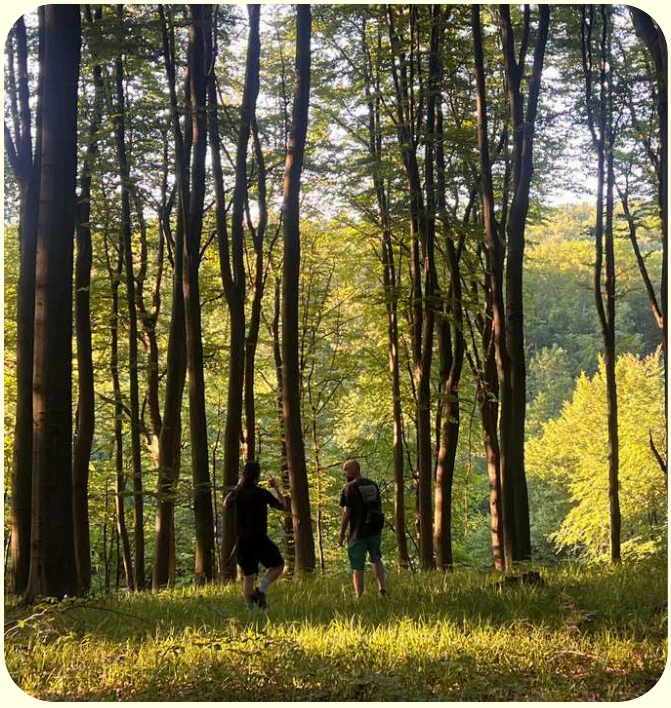

JAK OPIEKUJEMY SIĘ CHRONIONYMI LASAMI?

Objęcie lasu ochroną nie oznacza, że przestajemy się nim interesować. Ograniczamy ingerencję w jego naturalny rozwój, ale pozostajemy odpowiedzialni za teren.

Regularnie odwiedzamy każdy chroniony las i obserwujemy zachodzące w nim zmiany. Usuwamy pojawiające się odpady, a tam, gdzie jest to potrzebne, wykorzystujemy fotopułapki lub inne narzędzia wspierające obserwację terenu. Umieszczamy również tablice informujące o celu ochrony danego lasu i rezygnacji z jego gospodarczego wykorzystania.

W miarę możliwości budujemy relacje z lokalnymi społecznościami i poszukujemy Strażników Lasów – osób mieszkających w pobliżu, które mogą częściej obserwować teren. Naszą rolę rozumiemy przede wszystkim jako ochronę warunków dla naturalnych procesów, obserwację zmian i reagowanie wtedy, gdy rzeczywiście jest to potrzebne.

POZNAJEMY LAS RAZEM

Chronione Lasy Na Zawsze pozostają otwarte dla ludzi. Zapraszamy Partnerów, darczyńców i lokalne społeczności do ich poznawania. Podczas wizyt i spacerów pokazujemy, jak funkcjonuje dojrzały ekosystem, dlaczego martwe drewno jest jego ważną częścią i czym las pozostawiony naturalnym procesom różni się od lasu gospodarczego.

Takie spotkania są dla nas elementem ochrony rozumianej szerzej: pomagają budować wiedzę, relację z przyrodą i odpowiedzialność za miejsca, które mają pozostać cenne również dla kolejnych pokoleń.

JAK MIERZYMY POTENCJAŁ BIORÓŻNORODNOŚCI CHRONIONYCH LASÓW?

Chcemy nie tylko chronić lasy, ale również coraz lepiej rozumieć ich wartość przyrodniczą i obserwować, jak zmieniają się w czasie. Dlatego opracowaliśmy Wskaźnik Potencjału Bioróżnorodności – metodykę pozwalającą w uporządkowany sposób oceniać warunki, jakie dany ekosystem leśny tworzy dla różnorodnego życia.

Nie próbujemy bezpośrednio policzyć wszystkich gatunków występujących w danym lesie. Taki pomiar przedstawiałby jedynie obraz konkretnego momentu, szczególnie w przypadku organizmów przemieszczających się pomiędzy siedliskami. Zamiast pytać wyłącznie, czy dany gatunek jest dziś obecny w lesie, sprawdzamy, czy las tworzy warunki, w których może on żyć i jak złożony jest dany ekosystem leśny.

Pb

Ocena obejmuje siedem elementów opisujących różne warstwy i funkcje ekosystemu: skład i strukturę drzewostanu, zdolność do naturalnej regeneracji, runo i podszyt, mikrosiedliska nadrzewne oraz martwe drewno. Metodykę opracowaliśmy przy wsparciu naszych ekspertów – dr Ewy Chećko i dr. hab. Szymona Jastrzębowskiego.

JAK PROWADZIMY POMIARY?

Nie badamy wyłącznie jednego, wybranego fragmentu lasu. Powierzchnie badawcze rozmieszczamy metodą losowania warstwowego, tak aby możliwie dobrze reprezentowały zróżnicowanie całego obszaru. Ich liczba zależy od powierzchni oraz niejednorodności badanego lasu. Podstawową jednostką pomiarową jest powierzchnia kołowa o wielkości 0,05 ha.

Na każdej z powierzchni wykonujemy zestaw pomiarów, które pozwalają nam spojrzeć na las jako na złożony ekosystem, a nie wyłącznie zbiór drzew.

1. OCENIAMY SKŁAD DRZEWOSTANU

Sprawdzamy, jakie gatunki drzew tworzą badany las oraz czy odpowiadają warunkom właściwym dla danego siedliska. Rejestrujemy wszystkie żywe drzewa o pierśnicy co najmniej 7 cm, określając m.in. ich gatunek, grubość i wysokość.

Rozróżniamy gatunki rodzime i odpowiednie dla danego siedliska, rodzime, ale niedostosowane do jego warunków, oraz gatunki obce. Obecność gatunków obcych i nieadekwatnych siedliskowo obniża ocenę tego elementu.

2. SPRAWDZAMY STRUKTURĘ LASU

Naturalny ekosystem leśny nie jest jednorodny. Tworzą go drzewa o różnej wysokości i grubości, rozmieszczone w zróżnicowany sposób. Dlatego analizujemy zróżnicowanie pionowe drzewostanu, zróżnicowanie grubości drzew oraz ich rozmieszczenie przestrzenne. Pozwala nam to ocenić stopień złożoności struktury badanego lasu.

3. OCENIAMY ZDOLNOŚĆ LASU DO NATURALNEJ REGENERACJI

Jednym z warunków trwałości ekosystemu jest możliwość powstawania kolejnych pokoleń drzew. Dlatego sprawdzamy, czy w lesie występuje naturalne odnowienie – od najmłodszego nalotu, przez niski podrost, aż po starsze młode drzewa.
W każdej z tych warstw oceniamy liczebność lub stopień pokrycia, a także udział gatunków obcych i nieadekwatnych siedliskowo.

4. PRZYGLĄDAMY SIĘ RUNU LEŚNEMU

Runo jest jedną z warstw szczególnie wrażliwych na zmiany warunków siedliskowych. Oceniamy jego całkowite pokrycie oraz udział gatunków obcych i gatunków nieadekwatnych dla danego siedliska. Dzięki temu możemy uwzględnić w ocenie aktualny stan najniższej warstwy roślinności lasu.

5. OCENIAMY PODSZYT

Analizujemy również warstwę krzewów i młodych drzew tworzących podszyt. Sprawdzamy jego pokrycie oraz występowanie gatunków obcych i nieadekwatnych siedliskowo. Pozwala nam to spojrzeć na kolejną warstwę budującą przestrzenną i gatunkową różnorodność ekosystemu.

6. SZUKAMY MIKROSIEDLISK NADRZEWNYCH

Dziuple, wypróchnienia, pęknięcia oraz inne struktury powstające na drzewach mogą być miejscem życia wielu wyspecjalizowanych organizmów. Podczas pomiarów rejestrujemy dlatego zarówno liczbę, jak i rodzaj występujących mikrosiedlisk nadrzewnych. W metodyce przyjęliśmy poziom 40 mikrosiedlisk nadrzewnych na hektar jako wartość referencyjną dla lasów naturalnych, opartą na danych literaturowych.

7. MIERZYMY MARTWE DREWNO

Martwe drewno jest ważnym elementem funkcjonującego ekosystemu leśnego i miejscem życia organizmów związanych z kolejnymi etapami jego rozkładu. Dlatego mierzymy zarówno martwe drewno stojące, jak i leżące, określając jego ilość oraz stopień rozkładu. Pozwala nam to uwzględnić nie tylko samą obecność martwego drewna, ale również różnorodność jego form i ciągłość występowania w czasie.

JEDEN WYNIK, WIELE INFORMACJI O LESIE

Wyniki siedmiu komponentów łączymy w jeden wskaźnik Potencjału Bioróżnorodności. Poszczególne elementy mają różne wagi, odpowiadające ich znaczeniu dla końcowej oceny ekosystemu. Najpierw obliczamy wyniki dla poszczególnych powierzchni badawczych, a następnie na ich podstawie określamy wynik dla całego lasu.

Nie ograniczamy się jednak wyłącznie do jednej wartości. Analizujemy również wyniki poszczególnych komponentów. Dzięki temu możemy zobaczyć, które cechy budują potencjał przyrodniczy danego miejsca, a także obserwować, jak jego struktura i zdolność do podtrzymywania różnorodnego życia zmieniają się w kolejnych latach.

PIERWSZE POMIARY POTENCJAŁU BIORÓŻNORODNOŚCI

Rok 2026 jest dla nas pierwszym rokiem systematycznego wykorzystania Potencjału Bioróżnorodności do oceny chronionych przez nas ekosystemów. Pierwsze pomiary traktujemy jako punkt odniesienia dla kolejnych badań.

Najważniejsza wartość pomiarów ujawni się jednak w dłuższej perspektywie. Chcemy wracać do tych samych lasów i powtarzać badania, aby obserwować zachodzące w nich zmiany. Dzięki temu będziemy mogli oceniać nie tylko aktualny potencjał chronionych terenów, ale również kierunek ich dalszego rozwoju.

LAS	NATURALNOŚĆ DRZEWOSTANU	STRUKTURA DRZEWOSTANU	ZDOLNOŚĆ DO REGENERACJI	NATURALNOŚĆ SKŁADU RUNA LEŚNEGO	NATURALNOŚĆ SKŁADU PODSZYTU	BOGACTWO MIKROSIEDLISK NADRZEWNYCH	BOGACTWO MARTWEGO DREWNA	TOTAL
NOWY KOŚCIÓŁ	0,944	0,763	0,669	1	1	1	0,435	0,806
HUTA GOGOŁOWSKA	1	0,796	0,958	1	1	1	0,218	0,801
WÓLKA BATORSKA	0,996	0,797	0,86	1	1	1	0,0845	0,797

PIERWSZE POMIARY POTENCJAŁU BIORÓŻNORODNOŚCI

LAS	NATURALNOŚĆ DRZEWOSTANU	STRUKTURA DRZEWOSTANU	ZDOLNOŚĆ DO REGENERACJI	NATURALNOŚĆ SKŁADU RUNA LEŚNEGO	NATURALNOŚĆ SKŁADU PODSZYTU	BOGACTWO MIKROSIEDLISK NADRZEWNYCH	BOGACTWO MARTWEGO DREWNA	TOTAL
MOSTOWO	1	0,777	0,448	1	1	1	0,412	0,787
SKRZYDLNA	1	0,789	0,624	1	1	1	0,264	0,771
WOŹNICZNA	1	0,828	0,815	1	1	1	0,0165	0,754
WOLA ZADYBSKA	1	0,823	0,362	1	1	1	0,332	0,748
WYTRZYSZCZKA	1	0,874	0,519	1	1	1	0,155	0,748
NIEGOWONICE	1	0,757	0,564	1	1	1	0,173	0,733
MALINÓWKA	0,934	0,843	0,385	1	1	1	0,354	0,729
HUMNISKA	0,875	0,771	0,727	1	1	1	0,274	0,726
JANOWICE	1	0,866	0,116	1	1	1	0,246	0,721

PIERWSZE POMIARY POTENCJAŁU BIORÓŻNORODNOŚCI

LAS	NATURALNOŚĆ DRZEWOSTANU	STRUKTURA DRZEWOSTANU	ZDOLNOŚĆ DO REGENERACJI	NATURALNOŚĆ SKŁADU RUNA LEŚNEGO	NATURALNOŚĆ SKŁADU PODSZYTU	BOGACTWO MIKROSIEDLISK NADRZEWNYCH	BOGACTWO MARTWEGO DREWNA	TOTAL
GRUSZOWIEC	1	0,845	0,596	1	1	1	0,0608	0,718
UJEJSCE	0,942	0,654	0,532	1	1	1	0,0837	0,705
BOCHOTNICA 3	0,961	0,773	0,25	0,988	1	1	0,105	0,685
KRAMKÓWKA DUŻA	1	0,67	0,126	1	1	0,833	0,19	0,679
ŁAPCZYCA	1	0,905	0,743	1	1	0,667	0,0276	0,658
BOCHOTNICA WP	1	0,677	0,36	0,822	1	0,667	0,223	0,625
BOCHOTNICA OBI	0,975	0,739	0,2	0,729	1	0,75	0,0564	0,595
ŚREDNIA	0,981	0,787	0,519	0,976	1	0,943	0,195	0,726

WYBRANE LASY NA ZAWSZE OBJĘTE OCHRONĄ

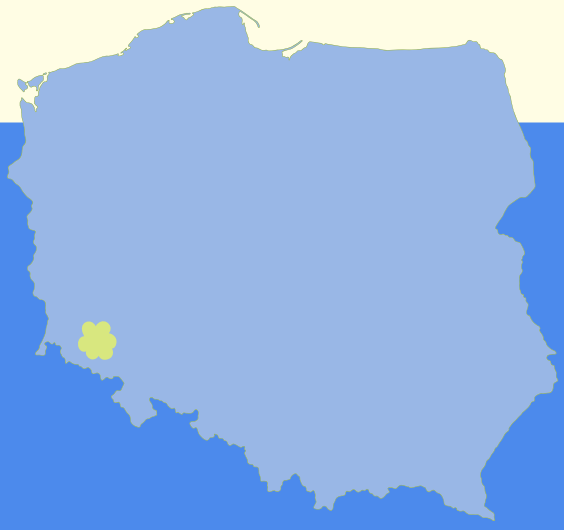
Każdy z chronionych lasów ma inną historię, strukturę i warunki siedliskowe.

Poniższe przykłady pokazują różnorodność terenów włączanych do Połączonej Puszczy Polskiej.

LAS NA ZAWSZE
NOWY KOŚCIÓŁ

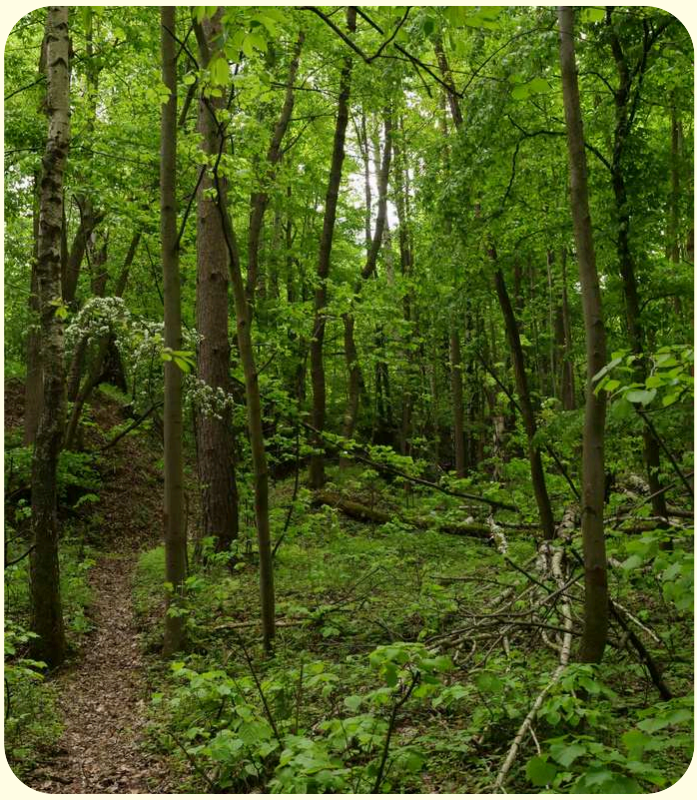
15,06 ha

OBJĘTY OCHRONĄ
2025 R.

OCHRONA SFINANSOWANA PRZEZ
TOMEK KARWATKA
MACIEJ POPOWICZ
ARKADIUSZ PERNAL
ŁUKASZ ADZIŃSKI

POTENCJAŁ BIORÓŻNORODNOŚCI
0,806

NOWY KOŚCIÓŁ,
WOJ. DOLNOŚLĄSKIE,
POWIAT ZŁOTORYJSKI

LAS NA ZAWSZE
NOWY KOŚCIÓŁ

Las w Nowym Kościele to dojrzały las liściasty i mieszany, który osiągnął najwyższy wynik w naszym badaniu Potencjału Bioróżnorodności (0,806). Teren jest wyjątkowo urozmaicony – poprzecinany żlebami, wąwozami i stromymi zboczami. Taka rzeźba terenu tworzy stabilny mikroklimat i mozaikę mikrosiedlisk, dzięki którym las funkcjonuje dziś jako w pełni zrównoważony i wielowarstwowy ekosystem.

Tutejszy drzewostan wyróżnia się bogactwem gatunkowym oraz zróżnicowanym wiekiem drzew. Rosną tu m.in. dęby, buki, graby, lipy, klony, jawory, wiązy, brzozy i czereśnie ptasie. Wiele okazów osiąga imponujące rozmiary – obwody największych dębów dochodzą do 350 cm, buków do 230 cm, a czereśni ptasich do 275 cm. W lesie zachowana jest pełna ciągłość pokoleniowa: od młodych drzewek po rozkładające się, martwe kłody, które stanowią fundament leśnego życia.

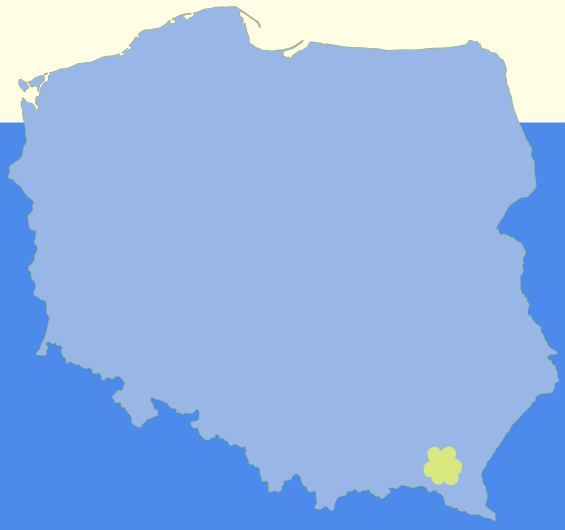
W podszycie rośnie aż 25 gatunków (m.in. tarnina, leszczyna, trzmielina, bez czarny, jarzęby i głogi), a dno lasu tworzy 47 gatunków runa, w tym objęty ścisłą ochroną storczyk buławnik mieczolistny, czosnek niedźwiedzi, miodunka ćma, gajowiec żółty czy fiołek leśny.

Złożona struktura lasu zapewnia schronienie bogatej faunie. Zidentyfikowano tu 32 gatunki ptaków, co czyni ten obszar ostoją o międzynarodowym znaczeniu. Wśród nich znajdują się rzadkie gatunki chronione: puchacz oraz bocian czarny, a także dzięcioł zielonosiwy i muchołówka białoszyja.

LAS NA ZAWSZE
THE 5

28,5 ha

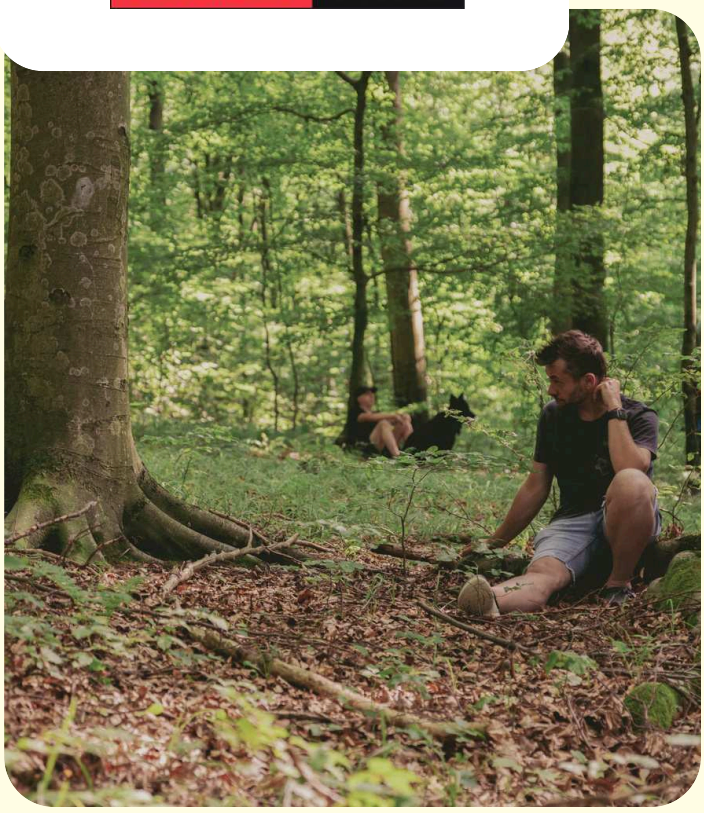
OBJĘTY OCHRONĄ
2026 R.

OCHRONA SFINANSOWANA PRZEZ
SPOŁECZNOŚĆ THE 5

POTENCJAŁ BIORÓŻNORODNOŚCI
0,726

HUMNISKA,
WOJ. PODKARPACKIE
POWIAT BRZOZOWSKI

The 5. POWERED BY BRAVE

LAS NA ZAWSZE
THE 5

Las w Humniskach to największy zwarty obszar leśny zabezpieczony dotąd przez Fundację. Rzeźba terenu jest tu niezwykle dynamiczna: łagodne stoki przechodzą w strome wąwozy, wypłaszczenia oraz wilgotne zagłębienia terenu, w których okresowo zatrzymuje się woda. Naturalną, północną granicę lasu wyznacza meandrujący strumień, który zasila ten obszar w wilgoć i wzmacnia lokalną retencję.

Szkielet lasu tworzą około stuletnie buki zwyczajne i modrzewie europejskie, wspierane przez dęby szypułkowe, lipy drobnolistne, graby, sosny, brzozy oraz klony. Wybrane modrzewie i czereśnie ptasie osiągają wymiary drzew pomnikowych. Dno lasu kryje aż 23 gatunki wskaźnikowe, które świadczą o bardzo długiej, nieprzerwanej historii ekologicznej tego miejsca.

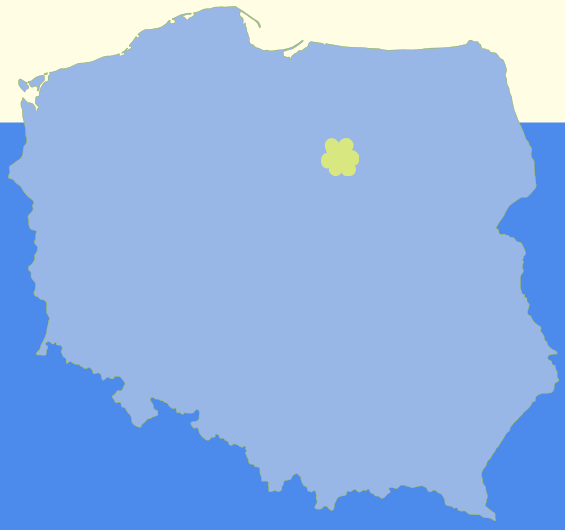
Występują tu m.in. imponujący skrzyp olbrzymi, rośliny charakterystyczne dla puszcz karpackich (żywiec gruczołowaty, żywokost sercowaty) oraz rzadkie gatunki zielne, takie jak miodownik melisowaty, czworolist pospolity czy sałatnica leśna.

Zróżnicowane ukształtowanie, obecność wody i brak presji gospodarczej sprawiają, że las pełni funkcję ważnego korytarza ekologicznego. Teren ten jest stałą ostoją dla płazów, w tym chronionej salamandry plamistej, a także domem dla saren i jeleni oraz przestrzenią bytowania dużych leśnych drapieżników: wilków i niedźwiedzi.

LAS NA ZAWSZE MOSTOWO

1,29 ha

OBJĘTY OCHRONĄ
2024 R.

OCHRONA SFINANSOWANA PRZEZ
OSOBY INDYWIDUALNE I WPŁATY FIRMOWE (M.IN. MERCEDES-BENZ MOBILITY AG, OBI, PERFORMANCE MEDIA & JORDAN CHANGE, PRAGMAGO)

POTENCJAŁ BIORÓŻNORODNOŚCI
0,787

MOSTOWO
WOJ. MAZOWIECKIE
POWIAT MŁAWSKI

LAS NA ZAWSZE MOSTOWO

Las w Mostowie reprezentuje zupełnie odmienny typ ekosystemu – to wilgotny, nizinny las liściasty obejmujący siedliska olsu i olsu porzeczkowego na żyznych glebach torfowych. Kluczową rolę odgrywa tu woda. Bagienny teren działa jak naturalna gąbka: zatrzymuje wilgoć w krajobrazie, łagodzi skutki lokalnych susz i wezbrań, a nienaruszone złoża torfu stanowią potężny, bezpieczny magazyn węgla.

Krajobraz lasu tworzą olchy czarne o charakterystycznej strukturze kępowej – wokół ich szyj korzeniowych tworzą się wyniesione wysepki materii organicznej, na których rozwija się roślinność wrażliwa na stałe zalanie. Drzewostan uzupełniają wiązy szypułkowe, czereśnie ptasie, klony i lipy, a bogaty podszyt tworzą porzeczka czarna, kruszyna, czeremcha, kalina i leszczyna.

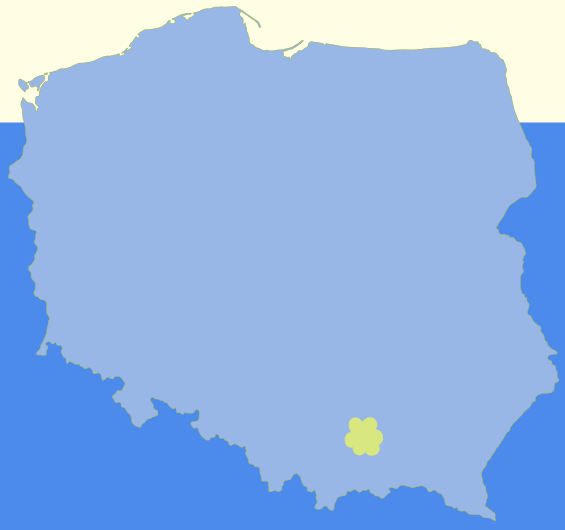
W runie zidentyfikowano 10 gatunków wskaźnikowych dla starych, stabilnych ekosystemów leśnych, na czele z silnie wilgociolubną śledziennicą skrętnolistną, szczyrem trwałym, prosownicą rozpierzchłą i czworolistem.

Wskaźnik martwego drewna stojącego i leżącego w Mostowie jest ponad dwukrotnie wyższy od średniej Fundacji. Taka obfitość butwiejącego drewna w wilgotnym środowisku plasuje ten las w ścisłej czołówce pod względem bazy pokarmowej i schronienia dla wyspecjalizowanych owadów, grzybów leśnych oraz ptaków dziuplastych.

LAS NA ZAWSZE WYTRZYSZCZKA

4,51 ha

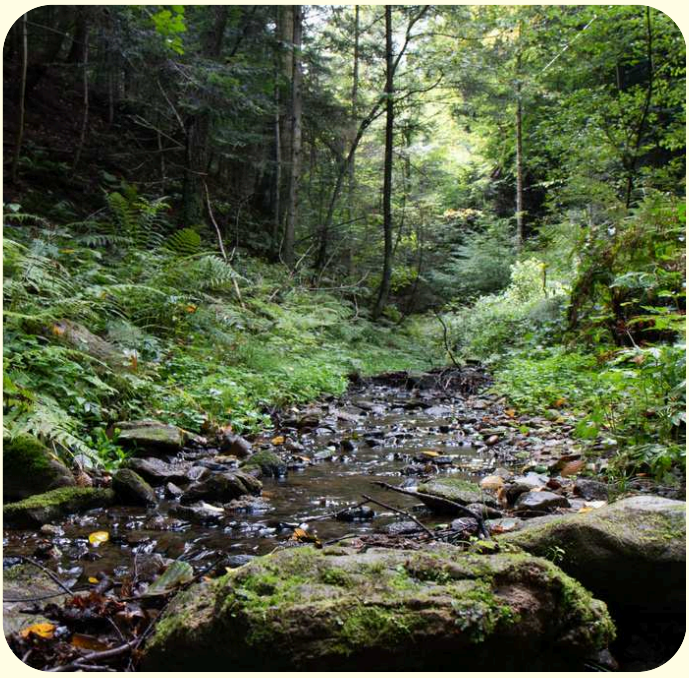
OBJĘTY OCHRONĄ
2021 R.

OCHRONA SFINANSOWANA PRZEZ
SZEREG OSÓB INDYWIDUALNYCH I FIRM, (M.IN. STOWARZYSZENIE WSPÓLNY LAS I 366 CONCEPT.)

POTENCJAŁ BIORÓŻNORODNOŚCI
0,748

WYTRZYSZCZKA
WOJ. MAŁOPOLSKIE
POWIAT BRZESKI

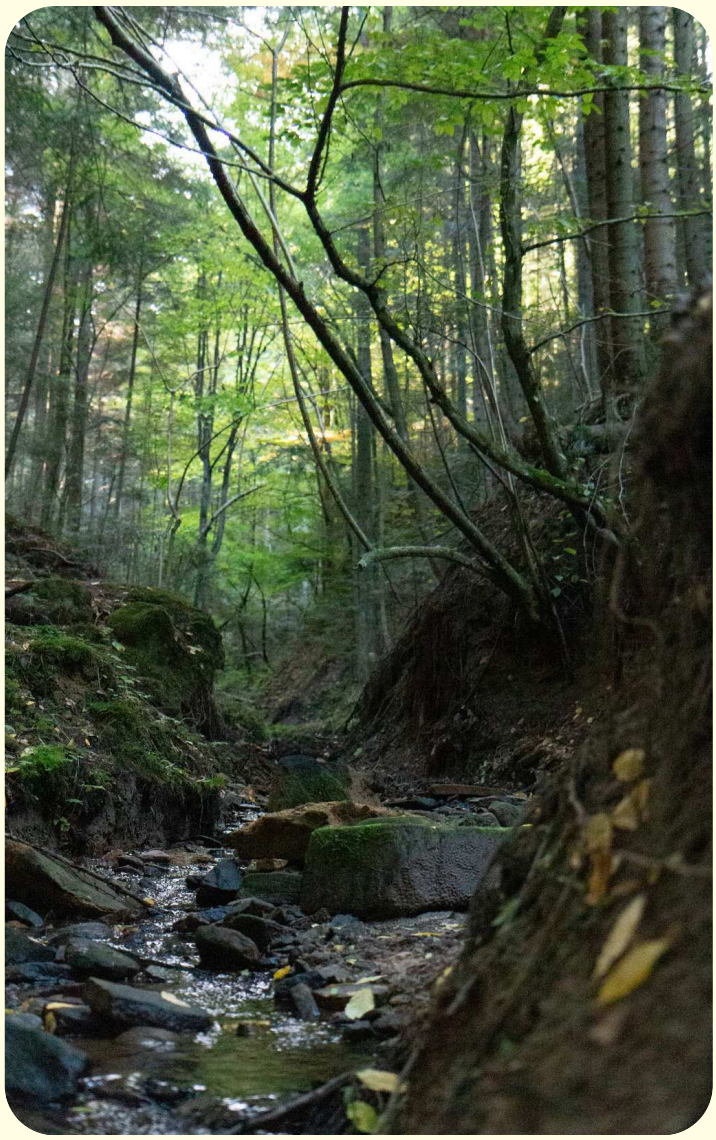

LAS NA ZAWSZE
WYTRZYSZCZKA

Ochronę tego terenu zainicjowaliśmy w 2021 roku we współpracy ze stowarzyszeniem Wspólny Las. To podręcznikowo zachowany starolas podgórski porastający strome, malownicze zbocza, urwiska i skalne wąwozy zasilane leśnymi potokami. Zbocza usiane są głazami i naturalnymi występami skalnymi, które razem z wilgotnym podłożem tworzą unikalny mikroklimat o charakterze puszczańskim.

Drzewostan tworzą monumentalne buki, graby i jodły, których wiek szacuje się na 100–200 lat. Las posiada w pełni wykształconą, wielopiętrową strukturę. Na uwagę zasługuje wyjątkowa dynamika odnowienia naturalnego: liczne i zdrowe siewki buka, graba oraz jodły doskonale wypełniają niższe warstwy lasu, co potwierdza pełną samowystarczalność i wigor tego ekosystemu.

Podłoże i skały pokrywa gruba warstwa mchów oraz bogata szata grzybów leśnych. Trwałe wyłączenie tego obszaru z gospodarki surowcowej zapewnia spokojny przyrost martwego drewna i utrwala naturalne procesy lasotwórcze, które zachodzą tu nieprzerwanie od stuleci.

2.3. SKALA NASZYCH DZIAŁAŃ

W ciągu siedmiu lat systematycznie zwiększaliśmy zarówno powierzchnię nowych Lasów Na Zawsze, jak i obszar istniejących ekosystemów obejmowanych ochroną. Skala działań różni się pomiędzy latami i sezonami, ponieważ zależy od dostępności odpowiednich gruntów, przebiegu procesów zakupowych i harmonogramów poszczególnych projektów.

Dlatego rezultaty analizujemy przede wszystkim w perspektywie wieloletniej.

Do połowy 2026 roku nasze działania obejmowały 65 powiatów. Każda kolejna lokalizacja przybliża nas do długoterminowego celu: Lasu Na Zawsze w każdym powiecie do 2035 roku.

W ciągu tych lat łącznie posadziliśmy 204 135 drzew i krzewów. W nasadzeniach wykorzystywaliśmy szeroką pulę rodzimych gatunków – od dębów,

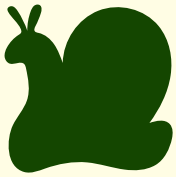
lip, grabów, klonów i brzóz po jarzęby, głogi, leszczyny, tarniny, kaliny i inne gatunki wspierające różne funkcje rozwijającego się ekosystemu.

2.3. SKALA NASZYCH DZIAŁAŃ

ROK	SEZON	SADZENIE	OCHRONA
2026: 23,39 HA	WIOSNA	9,11 HA	14,28 HA
2025: 82,87 HA	JESIEŃ WIOSNA	15,47 HA 13,27 HA	35,61 HA 19,52 HA
2024: 32,81 HA	JESIEŃ WIOSNA	11,44 HA 16,03 HA	4,045 HA 1,29 HA
2023: 50,51 HA	JESIEŃ WIOSNA	16,69 HA 24,84 HA	9,38 HA –
2022: 54,88 HA	JESIEŃ WIOSNA	18,85 HA 29,8 HA	6,23 HA –
2021: 30,1 HA	JESIEŃ WIOSNA	16,85 HA 11,25 HA	2 HA –
2020: 6,91 HA	JESIEŃ	6,91 HA	–
2019: 0,97 HA	JESIEŃ	0,97 HA	–

3. WSPÓŁPRACA Z BIZNESEM

Współpraca z biznesem pozwala nam zwiększać skalę działań na rzecz ochrony przyrody. Dzięki środkom przekazywanym przez Partnerów możemy kupować kolejne grunty, tworzyć nowe Lasy Na Zawsze i obejmować ochroną istniejące, dojrzałe ekosystemy.

Finansowanie obejmuje nie tylko sam zakup ziemi czy dzień sadzenia, ale cały proces: wyszukanie i weryfikację terenu, przygotowanie działań, sadzenie, późniejszą opiekę, monitoring i obserwowanie zmian.

WSPÓŁPRACA Z BIZNESEM

Długoterminowe partnerstwa dają nam większą możliwość planowania kolejnych działań i stopniowego zwiększania powierzchni chronionych i tworzonych lasów. Pozwalają także korzystać z wiedzy ekspertów, rozwijać metody pomiaru i coraz lepiej poznawać ekosystemy, którymi się opiekujemy.

Dla firm jest to możliwość bezpośredniego włączenia się w ochronę przyrody i bioróżnorodności poprzez konkretne działania realizowane w terenie. Efektem nie jest jednorazowa akcja, ale miejsce, które pozostaje objęte długoterminową ochroną. Partnerzy mogą do niego wracać, obserwować zachodzące zmiany i śledzić rozwój lasu w kolejnych latach.

Ważną częścią współpracy jest wolontariat pracowniczy. Wspólne sadzenia pozwalają zespołom bezpośrednio uczestniczyć w powstawaniu lasu, a późniejsze wizyty, spacery przyrodnicze i spotkania edukacyjne umożliwiają zobaczenie, jak miejsce zmienia się w czasie. Wartość tej współpracy buduje się więc przez lata – łączy realną zmianę w terenie z doświadczeniem osób, które miały w niej swój udział.

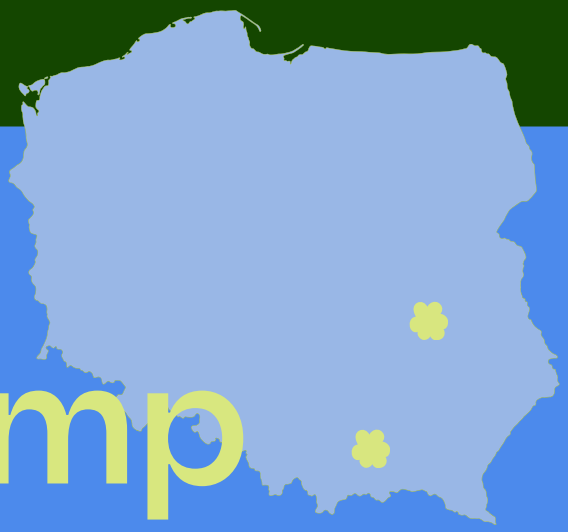
WSPÓŁPRACOWALI Z NAMI DO TEJ PORY MIĘDZY INNYMI:

MERYTORYCZNIE I TECHNICZNIE

wspierają nas eksperci
z pełnego wachlarza dziedzin:
od bioróżnorodności
i rewildingu, przez nowe
technologie i marketing po
aspekty prawne
i antygreenwashingowe.

3.1. WYBRANE PRZYKŁADY WSPÓŁPRACY

AlohaCamp

OCHRONA
2024 R., 2025 R.

2 OCHRONIONE LASY W DUCHU IDEI
1% FOR THE PLANET

WOŹNICZNA (MAŁOPOLSKIE)
5155 M^2
BOCHOTNICA (LUBELSKIE)
8635 M^2

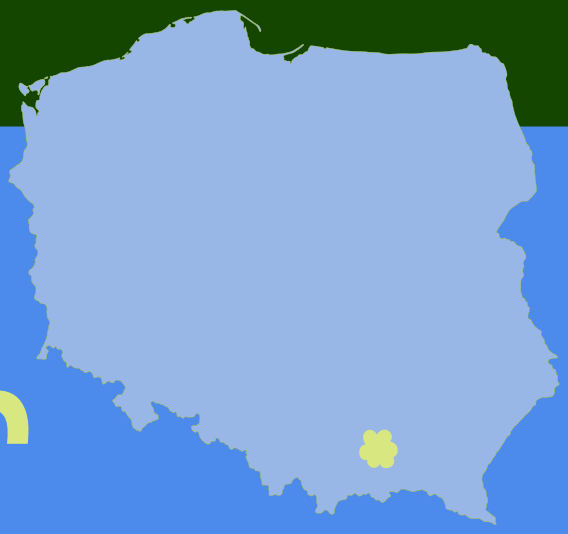
CZYTAJ WIĘCEJ

AlohaCamp

3.1. WYBRANE PRZYKŁADY WSPÓŁPRACY

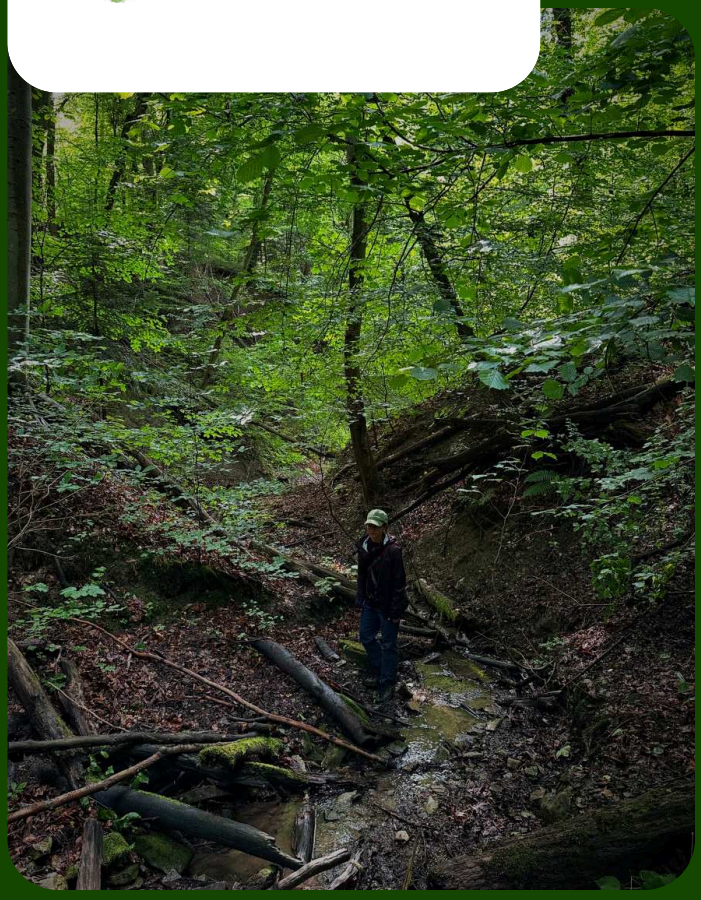
BioBazar

OCHRONA
2025 R.

JANOWICE (WOJ. MAŁOPOLSKIE)
21 000 M^2

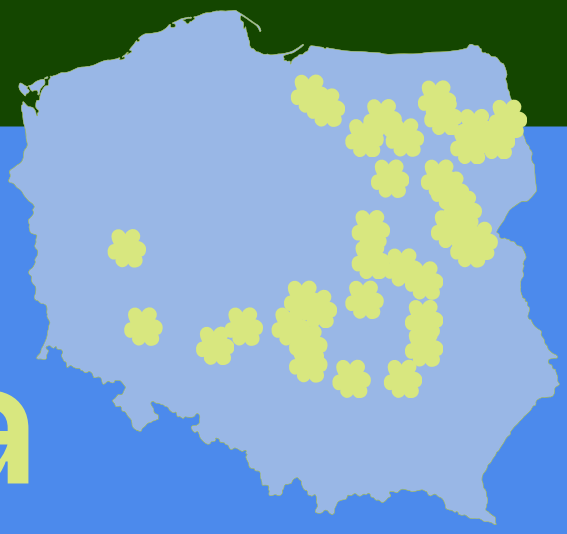
WSPÓLNA OCHRONA LASU W JANOWICACH NA 15-LECIE

CZYTAJ WIĘCEJ

3.1. WYBRANE PRZYKŁADY WSPÓŁPRACY

Cosibella

SADZENIE
2021 R.– 2026 R.

5 LAT SADZENIA
I 39 LASÓW
(I NIE ZWALNIAJĄ TEMPA!)

EFEKTY TEJ WSPÓŁPRACY PRZEZ 5 LAT
300 000+ M^2

PARTNERSTWO
2019 R. – 2026 R.

CZYTAJ WIĘCEJ

cosibella

3.1. WYBRANE PRZYKŁADY WSPÓŁPRACY

Decathlon

SADZENIE
2023 – 2025

LASY W 8 LOKALIZACJACH
101 170 M^2

10 HEKTARÓW
LASÓW W 3 LATA

CZYTAJ WIĘCEJ

DECATHLON

3.1. WYBRANE PRZYKŁADY WSPÓŁPRACY

MATERIALITY

PARTNERSTWO
2019 R. – 2026 R.

PREZENTY FIRMOWE W DUCHU ESG

CZYTAJ WIĘCEJ

MATERIALITY

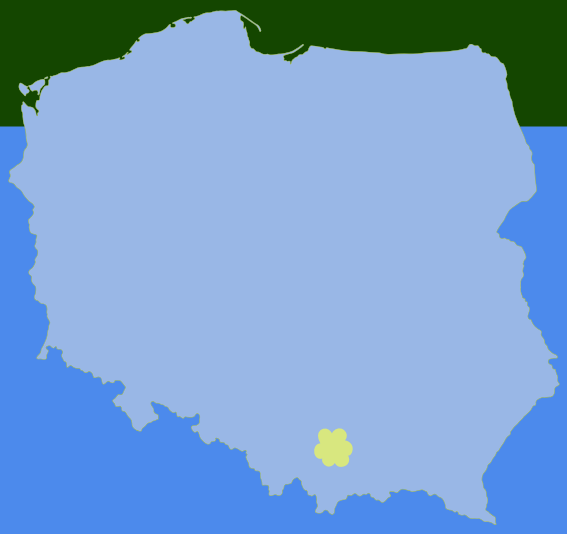

W latach 2025–2026 MATERIALITY wspierała Las na Zawsze w opracowaniu wskaźników, które pozwalają mierzyć wpływ działań fundacji na bioróżnorodność. Wsparcie obejmowało doradztwo przy doborze metod pomiaru oraz analizę tego, jak wiarygodnie przedstawiać wpływ, do którego przyczyniają się partnerzy fundacji.

Wspólnie wypracowane rozwiązania miały na celu stworzenie ram spełniających wymogi jakościowe stawiane wskaźnikom w standardach ESRS (European Sustainability Reporting Standards).

3.1. WYBRANE PRZYKŁADY WSPÓŁPRACY

MDC2

PARTNERSTWO
2022 R. – 2025 R.

4 LATA STRATEGICZNEJ WSPÓŁPRACY I 5,51 HA OCHRONIONEGO LASU

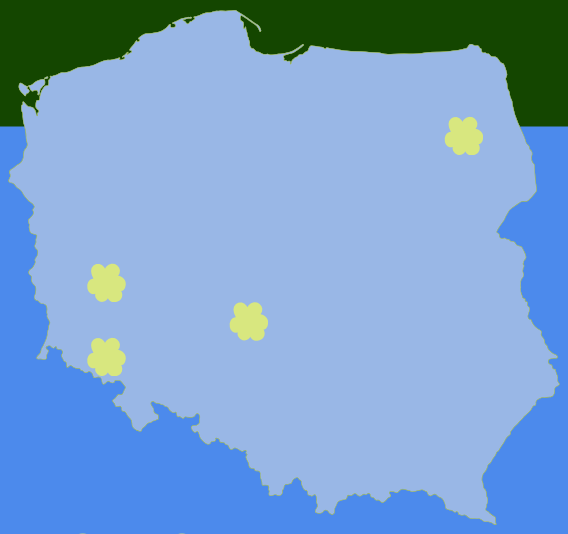
GRUSZOWIEC
(WOJ. MAŁOPOLSKIE)
5,51 HA

CZYTAJ WIĘCEJ

3.1. WYBRANE PRZYKŁADY WSPÓŁPRACY

noo.ma

PARTNERSTWO
2020 R. – 2025 R.

NOWY LAS NA ZAWSZE CO ROK – 4 LASY W 4 WOJEWÓDZTWACH

WOJ. PODLASKIE
10 000 M^2

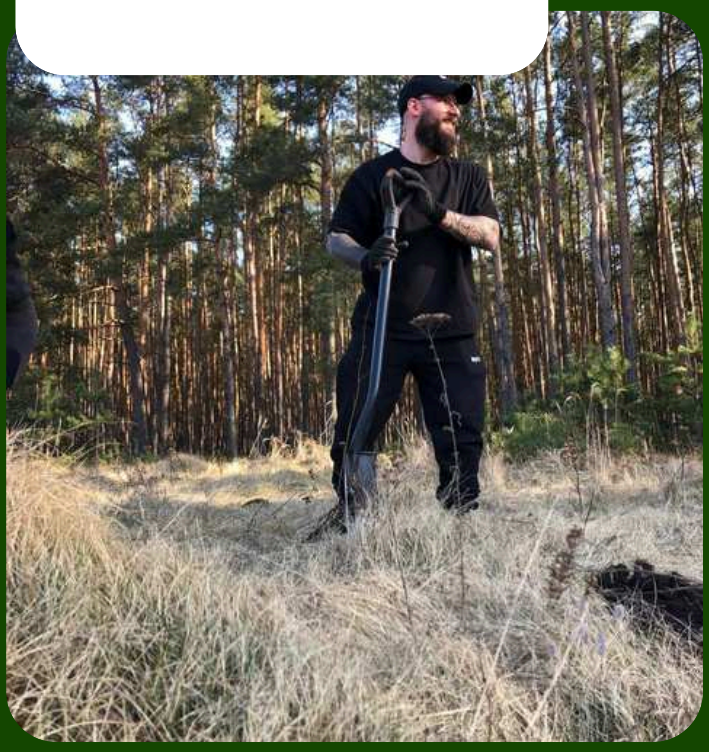
WOJ. DOLNOŚLĄSKIE
6700 M^2

WOJ. LUBUSKIE
9000 M^2

WOJ. ŁÓDZKIE
10 000 M^2

CZYTAJ WIĘCEJ

noo.ma

3.1. WYBRANE PRZYKŁADY WSPÓŁPRACY

NURT

EVENT DLA SPOŁECZNOŚCI CEO
2025 R.

CYKL EVENTÓW DLA FOUNDERÓW I CEO WSPIERAJĄCY MISJĘ FUNDACJI

ZEBRANA KWOTA DLA LASU NA ZAWSZE
7700 PLN

CZYTAJ WIĘCEJ

3.2. PARTNERZY Z NAJWIĘKSZĄ POWIERZCHNIĄ POSADZONYCH LASÓW NA ZAWSZE

1. COSIBELLA

30+ ha

Jedna z najszybciej rozwijających się polskich firm e-commerce w branży beauty, specjalizująca się w sprzedaży kosmetyków do świadomej pielęgnacji skóry, włosów i ciała.
Firma działa od 2014 roku, obsługuje ponad 60 tys. zamówień miesięcznie, zatrudnia ponad 200 pracowników, jest obecna na 10 europejskich rynkach i posiada własne marki kosmetyczne SkinTra oraz HairTry.

cosibella

3.2. PARTNERZY Z NAJWIĘKSZĄ POWIERZCHNIĄ POSADZONYCH LASÓW NA ZAWSZE

2. POLPHARMA

23+ ha

Największy polski producent leków i lider krajowego rynku farmaceutycznego, działający nieprzerwanie od 1935 roku, aktualnie już na 60 rynkach. Co ósme opakowanie leku sprzedawane w polskich aptekach i co trzecie wykorzystywane w szpitalach pochodzi z Polpharmy.

polpharma

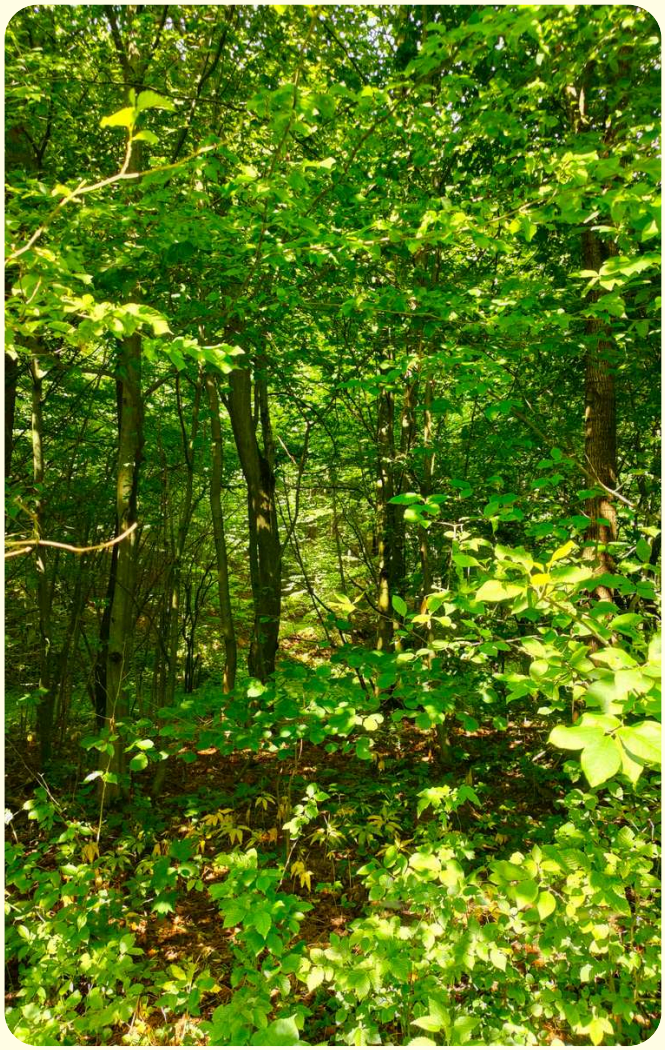
3.2. PARTNERZY Z NAJWIĘKSZĄ POWIERZCHNIĄ POSADZONYCH LASÓW NA ZAWSZE

3. ORANGE & ORANGE FLEX

~15 ha

Największy operator telekomunikacyjny w kraju, obsługujący 15,3 mln klientów usług mobilnych oraz ponad 2,6 mln klientów internetu szerokopasmowego. Orange Flex to cyfrowa marka Orange Polska i pierwsza w Polsce w pełni mobilna subskrypcja komórkowa zarządzana wyłącznie z poziomu aplikacji.

4

FINANSE FUNDACJI

Szacunek jest jedną z naszych kluczowych wartości. Rozumiemy go również jako odpowiedzialność za środki powierzone nam przez Partnerów i darczyńców oraz przejrzyste informowanie o tym, w jaki sposób je wykorzystujemy.
Dlatego w pierwszym raporcie wpływu chcemy pokazać nie tylko skalę pozyskanych i wydatkowanych środków, ale także wyjaśnić sposób funkcjonowania naszego modelu finansowego.

Wraz z rozwojem Fundacji zmieniała się bowiem skala naszych działań, ich organizacja oraz sposób ujmowania poszczególnych kategorii w sprawozdaniach finansowych.

FUNDACJA I SPÓŁKA – DLACZEGO DZIAŁAMY W RAMACH DWÓCH PODMIOTÓW?

Pod koniec 2021 roku powołaliśmy Las Na Zawsze sp. z o.o. Celem przyjętego modelu było rozdzielenie własności gruntów od bieżącej działalności operacyjnej i związanych z nią ryzyk.

Właścicielem gruntów kupowanych w ramach naszej działalności jest Fundacja Las Na Zawsze. To właśnie w Fundacji pozostają nieruchomości, które przeznaczamy na tworzenie i ochronę Lasów Na Zawsze.

Takie rozwiązanie pozwala nam oddzielić kluczowe aktywa służące realizacji naszej długoterminowej misji od ryzyk wynikających z prowadzenia bieżącej działalności.

Las Na Zawsze sp. z o.o. odpowiada za znaczną część działalności operacyjnej, w tym m.in. organizację sadzeń, zatrudnienie zespołu, zawieranie umów czy działania edukacyjne.

Rozdzielenie tych funkcji ma ograniczać ekspozycję gruntów należących do Fundacji na ryzyka związane z bieżącą działalnością operacyjną.

Fundacja posiada obecnie 100% udziałów w Las Na Zawsze sp. z o.o. – do 2026 roku posiadała 95% udziałów. Oznacza to, że Fundacja pozostaje właścicielem Spółki, a model jej funkcjonowania jest podporządkowany realizacji misji Fundacji.

JAK CZYTAĆ NASZE DANE FINANSOWE?

Zależy nam, aby przedstawione poniżej liczby pozwalały możliwie dobrze zrozumieć skalę naszej działalności oraz sposób wykorzystania powierzonych nam środków, dlatego w niektórych miejscach sposób prezentacji danych różni się od ich ujęcia w sprawozdaniach finansowych.

W tym raporcie prezentujemy łącznie dane dotyczące Fundacji Las Na Zawsze oraz Las Na Zawsze sp. z o.o. Chcemy w ten sposób pokazać pełny obraz środków związanych z realizacją naszej działalności i misji.

W sprawozdaniach finansowych zakup nieruchomości nie jest co do zasady ujmowany bezpośrednio jako koszt danego okresu – zakupione grunty pozostają aktywami.

CZYLI NA CO IDZIE KAŻDA ZŁOTÓWKA JAKĄ OTRZYMUJEMY

(BAZUJĄC NA STRUKTURZE WYDATKÓW Z 2025 ROKU)

ZAKUP ZIEMI I PODATKI
58%

realne koszty zakupu ziemi wraz z kosztami notariuszy oraz podatkami za te grunty

KOSZTY ADMINISTRACYJNE
14%

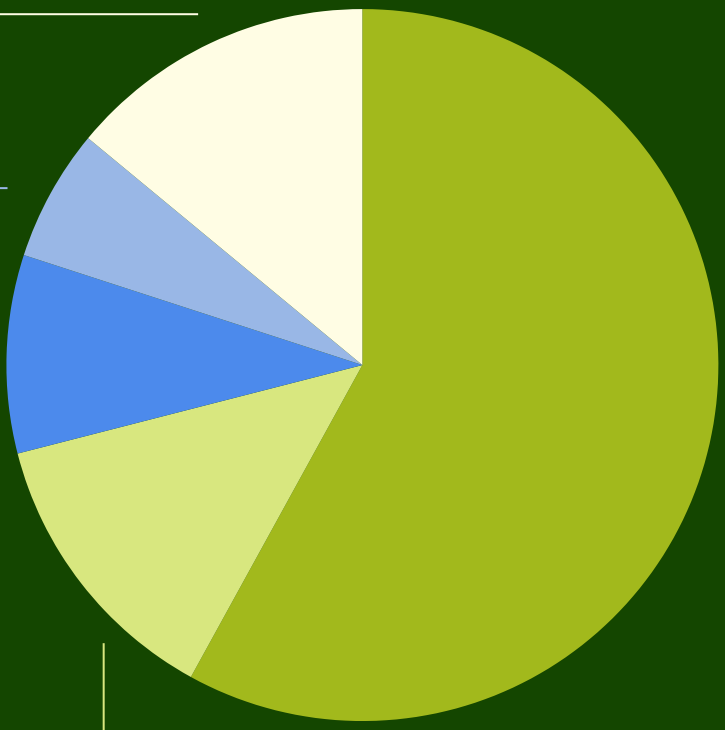
pozostałe koszty fundacji takie jak koszty biura, podatków, materiałów biurowych, wynagrodzeń zespołu

KOMUNIKACJA I EDUKACJA
6%

koszty naszych działań komunikacyjnych i marketingowych, mających na celu edukowanie o bioróżnorodności i lasach, takich jak np. spacery przyrodnicze, webinary, artykuły na blogu, działalność w social mediach

POSZUKIWANIE NOWYCH ZIEMI I PIELĘGNACJA AKTUALNYCH LASÓW 9%

koszty naszych podróży po Polsce, by oglądać ziemię pod zakup, lub odwiedzać działki pod naszą opieką w celu monitoringu i pielęgnacji

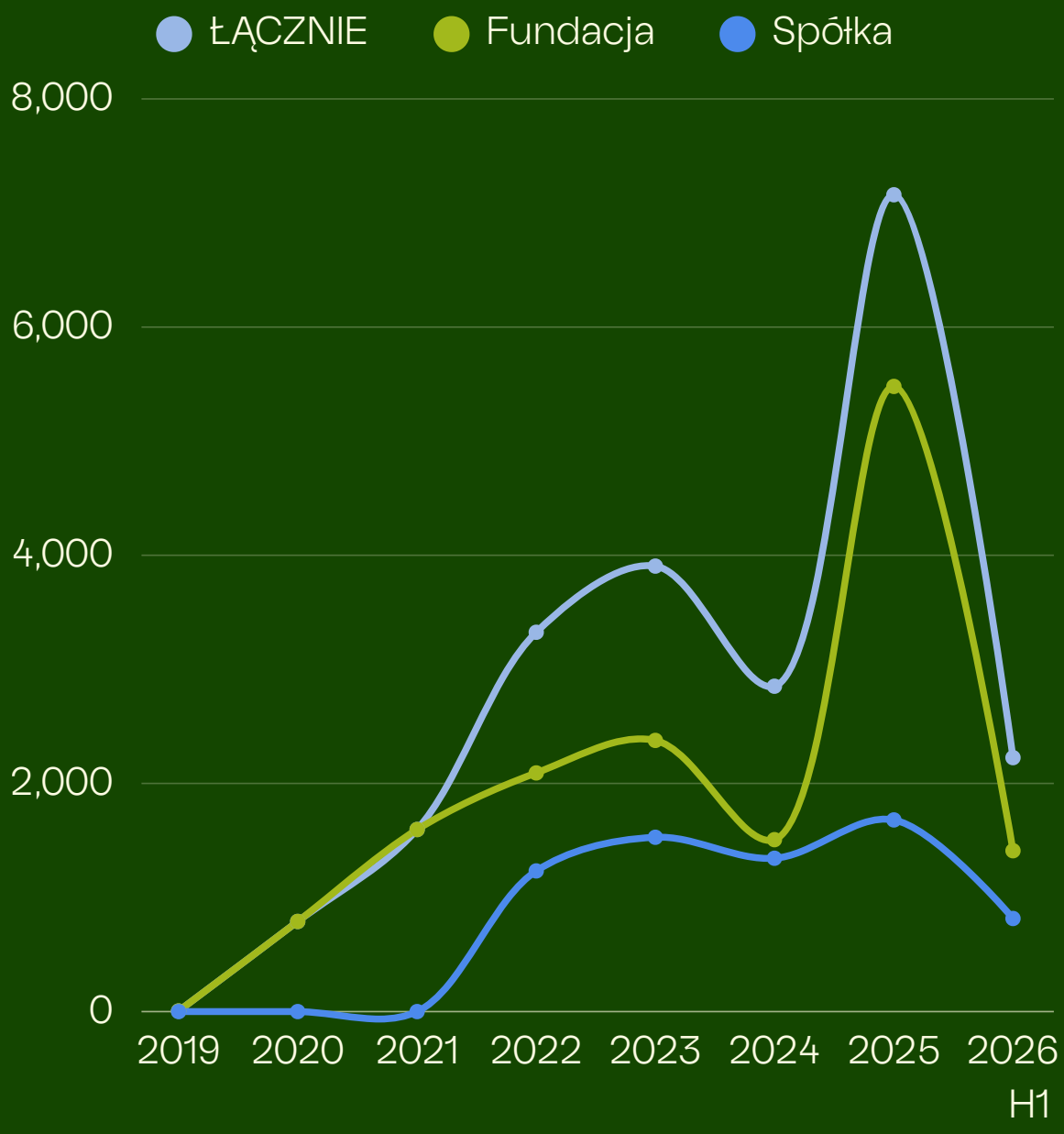

SADZENIE 13%

wszystkie koszty związane z przeprowadzeniem sadzeń: od zakupu sadzonek, stawiania płotów po zatrudnianie pracowników sezonowych i podróże naszego zespołu na miejsce sadzenia

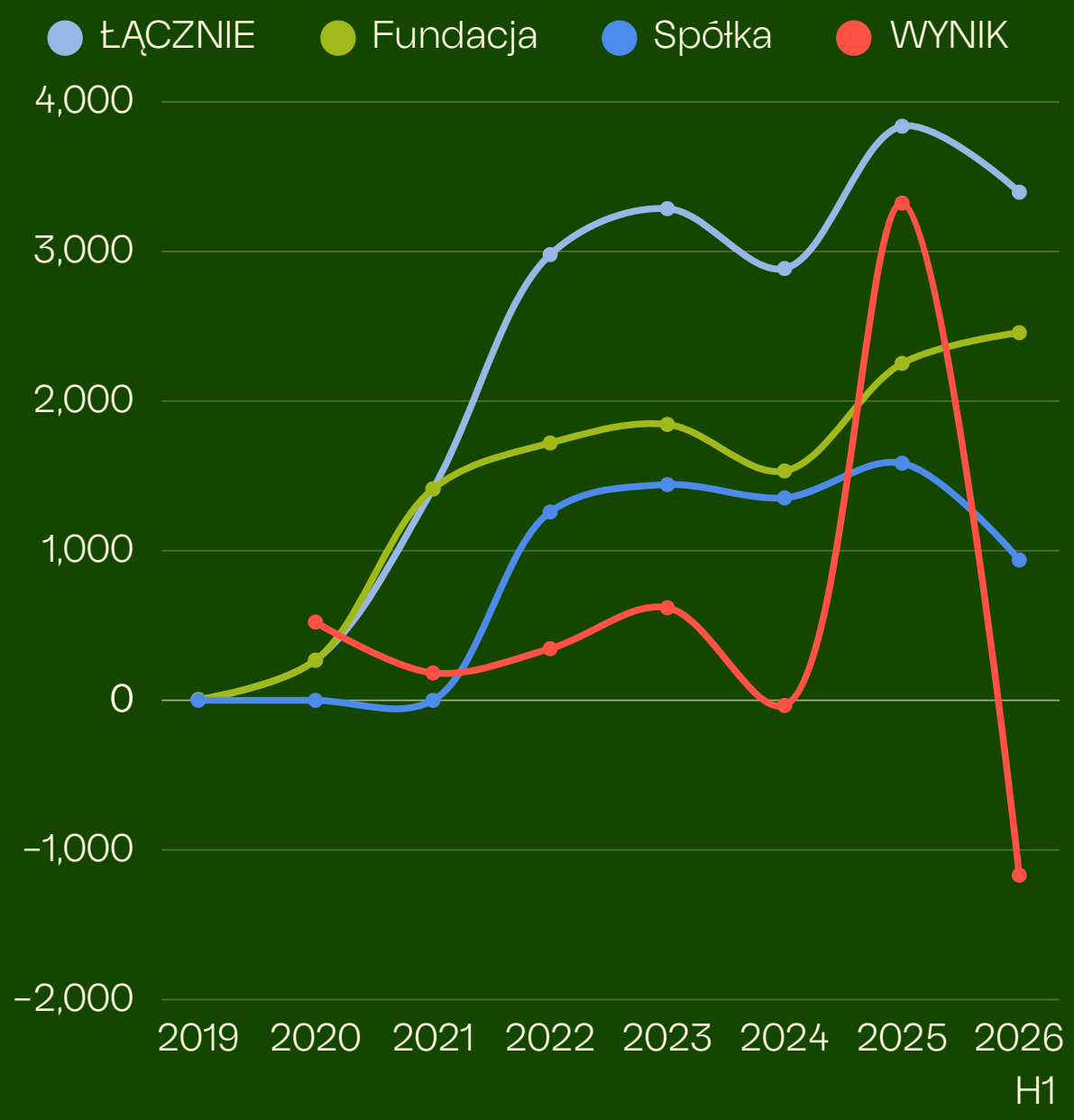
ŁĄCZNE PRZYCHODY W FUNDACJI I SPÓŁCE \(W TYSIĄCACH ZŁOTYCH)[3]

[3]W zestawieniu tym zakup ziemi został uwzględniony jako koszt Fundacji, choć realnie zwiększa on wartość jej aktywów. Dane te obarczone są szacunkami

ŁĄCZNE KOSZTY W FUNDACJI I SPÓŁCE (W TYSIĄCACH ZŁOTYCH)[4]

[4]W zestawieniu tym zakup ziemi został uwzględniony jako koszt Fundacji, choć realnie zwiększa on wartość jej aktywów. Dane te obarczone są szacunkami.

AKTYWA RZECZOWE TRWAŁE FUNDACJI (GRUNTY)

Zależy nam jednak również na pokazaniu, ile środków faktycznie przeznaczyliśmy na zakup ziemi służącej realizacji naszej misji. Dlatego wydatki na nabycie gruntów prezentujemy odrębnie jako środki przeznaczone na tworzenie i ochronę Lasów Na Zawsze.

Takie ujęcie nie zastępuje danych ze sprawozdań finansowych, ale pozwala lepiej zobaczyć, jaka część pozyskanych środków została przeznaczona na powiększanie powierzchni objętej przez nas długoterminową ochroną.

Zakup odpowiedniej ziemi jest procesem wymagającym czasu – od znalezienia terenu i jego weryfikacji po przeprowadzenie całego procesu formalnego. Zdarza się więc, że środki otrzymane od Partnera w jednym roku zostają przeznaczone na zakup gruntu lub realizację związanych z nim działań dopiero w kolejnym okresie.

Różnica pomiędzy poziomem przychodów i wydatków w danym roku nie musi zatem oznaczać niewykorzystania środków zgodnie z ich przeznaczeniem, ale może wynikać z harmonogramu realizacji konkretnych projektów.

PEŁNE SPRAWOZDANIA POZOSTAJĄ DOSTĘPNE

Raport wpływu nie zastępuje naszych formalnych sprawozdań. Chcemy, aby przedstawione tutaj informacje pozwalały łatwiej zrozumieć, skąd pochodzą nasze środki, na co je przeznaczamy i jak finansujemy realizację naszej misji.

Pełne sprawozdania z działalności Fundacji, które przekazujemy zgodnie z obowiązującymi wymogami, udostępniamy również na naszej stronie internetowej.

5

PLANY NA PRZYSZŁOŚĆ

Pierwsze lata działalności pozwoliły nam wypracować model tworzenia i ochrony Lasów Na Zawsze, zbudować sieć Partnerów i ekspertów oraz – przede wszystkim – oddać naturze pierwsze setki hektarów ziemi.

PLANY NA PRZYSZŁOŚĆ

Pierwsze lata działalności pozwoliły nam wypracować model tworzenia i ochrony Lasów Na Zawsze, zbudować sieć Partnerów i ekspertów oraz – przede wszystkim – oddać naturze pierwsze setki hektarów ziemi.

Traktujemy je jednak jako początek długoterminowej zmiany, którą chcemy wspólnie tworzyć.
W kolejnych latach chcemy zwiększać skalę naszego wpływu: chronić więcej terenów, docierać do kolejnych części Polski, lepiej mierzyć zachodzące w naszych lasach zmiany oraz angażować coraz więcej osób i organizacji w ochronę bioróżnorodności.

WYZNACZYLIŚMY DWA DŁUGOTERMINOWE CELE,

które wskazują kierunek naszego rozwoju.

LAS NA ZAWSZE W KAŻDYM POWIECIE DO 2035 ROKU

Chcemy, aby do 2035 roku Las Na Zawsze znajdował się w każdym z 380 powiatów w Polsce.
Realizacja tego celu oznacza dla nas nie tylko zwiększenie powierzchni chronionych i tworzonych lasów, ale także stopniowe rozszerzanie geograficznego zasięgu naszych działań.
Wiemy, że nie wszędzie będzie to równie łatwe. Szczególnym wyzwaniem są miasta na prawach powiatu, gdzie dostępność odpowiednich gruntów jest ograniczona, a ich ceny są często znacznie wyższe. Dlatego realizację tego celu traktujemy jako długoterminowy proces wymagający współpracy z Partnerami, darczyńcami, właścicielami gruntów i lokalnymi społecznościami.

2000 HEKTARÓW POŁĄCZONEJ PUSZCZY POLSKIEJ

Drugim z naszych długoterminowych celów jest objęcie ochroną 2000 hektarów istniejących lasów w ramach Połączonej Puszczy Polskiej. Chcemy konsekwentnie powiększać sieć terenów, na których priorytetem są naturalne procesy, a nie gospodarcze wykorzystanie lasu. Tam, gdzie jest to możliwe, będziemy również dążyć do łączenia sąsiadujących działek i tworzenia większych, bardziej spójnych obszarów.
Skala naszego celu jest porównywalna z powierzchnią najmniejszych parków narodowych w Polsce. Nie chcemy jednak tworzyć kolejnego parku narodowego – chcemy pokazać, jak wiele przestrzeni można trwale oddać naturze dzięki współpracy organizacji społecznej, biznesu i indywidualnych darczyńców. Rozwijamy nowe sposoby działania.
Nasze dwa długoterminowe cele wyznaczają główne kierunki rozwoju Fundacji. Ich realizację uzupełniamy o inicjatywy służące angażowaniu ludzi i organizacji w ochronę przyrody, rozwijaniu wiedzy o wpływie naszych działań oraz zwiększaniu skali tego wpływu.

BĘDZIEMY CORAZ LEPIEJ ROZUMIEĆ NASZE LASY

Rok 2026 był dla nas przełomowy pod względem mierzenia wpływu naszych działań na przyrodę. Po raz pierwszy przeprowadziliśmy pomiary potencjału bioróżnorodności w chronionych przez nas lasach oraz rozpoczęliśmy pomiary rozwoju ekosystemów na terenach, na których sadzimy nowe Lasy Na Zawsze.

To początek długoterminowego procesu. Chcemy kontynuować badania na tych samych terenach, aby obserwować zachodzące w nich zmiany, a jednocześnie stopniowo obejmować pomiarami kolejne Lasy Na Zawsze. Planujemy przeprowadzać szczegółowe inwentaryzacje wybranych lasów, mierzyć magazynowanie CO2 w nich, przeprowadzać wspólne badania z organizacjami przyrodniczymi spejcalizującymi się w różnych aspektach bioróżnorodności.

Nasza współpraca z Wydziałem Leśnictwa SGGW otwiera nasze lasy również na badania naukowe prowadzone przez studentów.

Dzięki temu będziemy mogli coraz lepiej oceniać, jak rozwijają się chronione i tworzone przez nas ekosystemy oraz jakie zmiany zachodzą w nich w kolejnych latach. Równocześnie, sięgając po globalne standardy przywracania przyrodzie autonomii, w marcu 2026 roku dołączyliśmy do międzynarodowych sieci Rewilding Europe oraz Global Rewilding Alliance, co pozwala nam czerpać z najlepszych światowych praktyk w zakresie renaturyzacji i zbywania stałej kontroli na rzecz naturalnych procesów.

LASY PARTNERSKIE – CHCEMY CHRONIĆ WIĘCEJ, NIEKONIECZNIE POSIADAĆ WIĘCEJ

Dotychczas podstawą naszego modelu jest własność gruntów, która pozwala nam zapewnić ich długoterminową ochronę. W przyszłości chcemy sprawdzić możliwość rozszerzenia tego podejścia również na tereny należące do innych właścicieli. Planujemy stworzyć standard Lasów Partnerskich dla lasów należących do przedsiębiorstw i osób prywatnych.

Chcemy określić warunki, których spełnienie pozwoli objąć takie tereny modelem ochrony opartym na zasadach zbliżonych do stosowanych w Lasach Na Zawsze – bez konieczności przenoszenia własności gruntu na Fundację.

TO DOPIERO POCZĄTEK

Nasze plany mają różną skalę i znajdują się na różnych etapach rozwoju, ale łączy je jeden kierunek: chcemy oddawać naturze coraz więcej przestrzeni i chronić ją Na Zawsze.

Wiemy, że nie zrobimy tego sami. Lasy Na Zawsze powstają i są chronione dzięki ludziom – naszym Partnerom, darczyńcom, wolontariuszom, ekspertom, lokalnym społecznościom i wszystkim osobom, które decydują się działać razem z nami. To dzięki tej współpracy możemy kupować kolejne tereny, sadzić nowe lasy, chronić te istniejące i coraz lepiej poznawać zachodzące w nich procesy.
Chcemy dalej łączyć ludzi wokół przyrody, tworzyć przestrzeń do współpracy biznesu, nauki i społeczeństwa oraz pokazywać, że każdy może mieć udział w oddawaniu miejsca naturze.

150+ LASÓW NA ZAWSZE TO DOPIERO POCZĄTEK.

lasnazawsze.org.pl

STWÓRZMY LUB OCHROŃMY RAZEM NASTĘPNY LAS NA ZAWSZE.

Przez 7 lat pokazaliśmy, ile miejsca można oddać naturze, kiedy łączą siły biznes, nauka, organizacje społeczne i tysiące wolontariuszy. Teraz zapraszamy do tego kolejne firmy. W tym Twoją.

Możemy posadzić nowy las, ochronić dojrzały ekosystem, zaangażować Twój zespół w działania terenowe albo wspólnie stworzyć projekt dla polskiej przyrody i bioróżnorodności.

POROZMAWIAJMY O TYM, CO MOŻEMY ZROBIĆ RAZEM:

Oskar Kożuchowski
oskar.kozuchowski@lasnazawsze.org.pl
+48 662 749 017

ODDAJMY WIĘCEJ MIEJSCA NATURZE. NA ZAWSZE.

Las na zawsze